

*Dr. Palágyi Tivadar**

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Dél-Korea

Dél-Koreában 2020. március 30-án ideiglenes szabadalmi bejelentés benyújtását engedélyező rendszer lépett életbe, amelynek alapján lehetővé vált elsőbbséget biztosító olyan ideiglenes szabadalmi és használatiminta-bejelentések benyújtása, amelyek figyelmen kívül hagyják a formai követelményeket.

A Koreai Szellemtulajdon-védelmi Hivatal (Korean Intellectual Property Office, KIPO) ideiglenes szabadalmi leírásként elfogad a találmány fő jellemzőit leíró bármilyen írást, ezért kutatási jegyzőkönyv, munkanapló és hasonlóak felhasználhatók a szabadalmi bejelentés elsőbbségének megalapozásához.

Az ideiglenes bejelentésben tehát olyan részletesen kell ismertetni a találmány műszaki tartalmát, hogy az elegendő legyen az elsőbbség megalapozásához, anélkül azonban, hogy teljesíteni kellene a szabadalmi bejelentésekre vonatkozó előírások követelményeit.

Korábban a KIPO ragaszkodott ahhoz, hogy a szabadalmi bejelentések leírását az akkor érvényes formai követelményeknek megfelelően nyújtsák be. A kötelező formai követelmények nélkül megszüvegezett ideiglenes szabadalmi bejelentés benyújtását a hivatal azért engedélyezte, mert több olyan eset is előfordult, hogy egy értékes találmány első bejelentője elvesztette elsőbbségét annak következtében, hogy minél korábbi elsőbbség biztosítása érdekében hiányos szabadalmi bejelentést nyújtott be, és versenytársa megelőzte egy későbbi, de szabályos szabadalmi bejelentés benyújtásával.

Az ideiglenes szabadalmi bejelentési rendszer bevezetése a szabadalmi bejelentések számára korábbi elsőbbség elérését teszi lehetővé, mert nem kell a találmányi gondolat megszületése és a találmány fő jellemzőinek megismerése után külön időt fordítani a szabályszerű leírás kidolgozására. Az elsőbbség biztosításához elegendő lehet például a kutatási napló másolatának a benyújtása.

A KIPO szerint az új rendszer bevezetését követő fél éven belül benyújtott ideiglenes szabadalmi és használatiminta-bejelentések száma meghaladta a 2500-at. Ez annak a bizonyítéka, hogy a bejelentők jelentős része kihasználja ezt a lehetőséget.

Az új rendszert elsősorban azokon a területeken veszik igénybe, ahol az új technológiák a leggyorsabban jelennek meg. A legtöbb ideiglenes bejelentést az elektronikus kommunikációs technika (21%), a számítógépes adatfeldolgozás (14%) és az orvosi technológia terü-

* DANUBIA Szabadalmi és Jogi Iroda.

letén (9%) nyújtották be. A bejelentők közül legaktívabbak a nagyvállalatok (39%), utánuk következnek a közepes és a kisvállalatok (30%), majd az egyéni bejelentők (20%).

A KIPO közlése szerint a nagyvállalatok által benyújtott 959 ideiglenes bejelentés 53%-ának (514 ügy) benyújtására idegen nyelvet használtak.

Egyesült Királyság

a) Az ügy háttere

2018. novemberben a *Babel Sajt Kft.* (Babel) kérte az Egyesült Királyság Szellemijajdonvédelmi Hivatalánál (UKIPO) az ábrán bemutatott ábrás védjegy lajstromozását a 29. áruosztályban tej- és tejgazdasági termékekre, sajtokra és sajtermékekre.

2019. februárban a *Halloumi Foundation for the Protection of the Traditional Cheese of Cyprus* nevű alapítvány az 1994. évi védjegy törvény 5(2)(b) és 5(3) cikke alapján felszólalt a védjegy lajstromozása ellen arra hivatkozva, hogy a HALLOUMI védjegyet korábban 1082965 számmal lajstromoztatta az EU-ban a 29. áruosztályban sajtokra. Ez a korábbi védjegy kollektív védjegy volt, amelyet az alapítvány tagjai használtak az általuk előállított Halloumi sajt megjelölésére az alapítvány szabályai szerint. A kollektív védjegy egy típusa az EU védjegyeinek, amelyet olyan védjegyként írnak le, amely képes megkülönböztetni egy társaság tagjainak áruit és szolgáltatásait, ahol a társaságot a védjegy tulajdonosaként kezelik, amivel megkülönböztetik más vállalatoktól.

A felszólalást az UKIPO elutasította. Globális értékelés után az elővizsgáló (hearing officer) az alábbi megállapításokat tette:

- A HAJDÚ védjegy élénk színével, stilizált hiányos virágával és kitűnő használatával csekély vizuális hasonlóságot mutat a korábban megnevezett egyetlen védjegyhez, úgyhogy a fogyasztó szemét jobban vonzza a HAJDÚ elem, amely mérete és helyzete folytán jobban észrevehető.
- Minthogy a korábbi védjegyet „Ha-loo-me”-ként és a lajstromoztatni kívánt védjegyet valószínűleg „Haj-doo ha-loo-me”-ként ejtik, csupán közepes mértékű hangzási hasonlóság áll fenn. Valójában, ha éppen az első Haj-doo szót ejtik hangsúlyosan, akkor a vizsgált védjegyek nagyon csekély hangzási hasonlóságot mutatnak.

- Fogalmi hasonlóság megállapítása esetén kijelenthető, hogy ha a vásárlóközönség egy átlagos vásárlójából indulunk ki, egy ilyen személy a korábbi védjegyet olyannak tekintené, amely egy Hajdúként ismert jogi személy által előállított sajtótípusra utal.

Az áruk hasonlósága vagy azonossága ellenére az elővizsgáló – aki azt is megállapította, hogy a korábbi védjegy nem volt különösebben disztinktív – arra következtetett, hogy nem állt fenn a közvetlen vagy közvetett összetévesztés valószínűsége.

b) A felsőbbíróság döntése

Az alapítvány az UKIPO 2020. március 11-i döntése ellen a felsőbbíróságnál (High Court, HC) fellebbezett. A HC bírója, *Marcus Smith* bíró a 2020. júliusban tartott szóbeli tárgyaláson hallgatta meg a fellebbező felet, és 2020. október 30-án hozott döntést.

A bíró egyetértett az elővizsgálóval abban, hogy hacsak az EU védjegyrendelete kimondottan nem rendelkezik másként, az EU kollektív védjegyeit úgy kell kezelni, mint bármilyen egyéb európai uniós védjegyet. Megállapította azonban, hogy – bár az alkalmazható törvényben nincs megkülönböztetés – különös figyelmet kell szentelni az EU kollektív védjegyei és az egyéb típusú EU-védjegyek között fennálló belső különbségekre, ha azt akarják megállapítani, hogy mennyire hasonlít egy EU kollektív védjegy más EU-védjegyekhez. Ilyen alapon a bíró elutasította az elővizsgáló megközelítését, amely további szóbeli és ábrás elemeket fontosnak tekintett, és ugyanakkor a különbség jelentős pontjait, így azt, hogy a két védjegy nem volt hasonló, figyelmen kívül hagyta annak ellenére, hogy a korábbi védjegy teljes terjedelmében benne foglaltatik a lajstromoztatni kívánt védjegyben.

A bíró rámutatott, hogy egy kollektív védjegy használatakor a kollektív védjegyet birtokló társaság tagjai megkülönböztetni kívánják *(i)* társaságukat a világ többi részétől; és *(ii)* önmagukat a társaság más tagjaitól saját elemeik hozzáadásával. Itt a védjegybejelentő a lajstromoztatni kívánt védjegybe beiktatta a korábbi védjegy majdnem szolgai másolatát. Míg a bíró egyetértett az elővizsgálóval abban, hogy a védjegyet egészként vizsgálta, úgy vélte, hogy az elővizsgáló tévedett abban, miszerint nem vette figyelembe a védjegy kombinációs szempontját és különösen nem azt a tényt, hogy a védjegy egyik különálló eleme ténylegesen a korábbi védjeggyel volt azonos.

A bíró arra a következtetésre jutott, hogy ezt a megközelítést elfogadva az elővizsgáló elmulasztotta figyelembe venni azt a lehetőséget, hogy az átlagfogyasztó a lajstromoztatni kívánt védjegyet az alábbi két tényező keverékének tekinthette: *(i)* a korábbi védjegy (az alapítvány egy tagja termékének az eredetét megjelölő jelzés) és *(ii)* az alapítvány egyéni tagjainak a jelzése. Más szavakkal, az átlagfogyasztó a lajstromoztatni kívánt védjegyet úgy kezelhette, mint egy eredetre vonatkozó üzenet szállítóját, vagyis „ezt a Halloumit Hajdu állítja elő, az alapítvány egy tagja”. Itt az elővizsgáló nem végzett helyes összehasonlítást: „Úgy tűnik nekem, hogy ennek a lehetőségnek a figyelmen kívül hagyásával az elővizsgáló hibát követett el. Emellett ez nem ténybeli értékelésre vonatkozó, hanem anyagi tények ér-

tékelésében vagy figyelembevételében elkövetett hiba, amikor az 1994. évi védjegytvény 5(2)(b) cikkének alapján végzik egy kritikus rész elemzését.”

Továbbá a döntés megállapítja, hogy az elővizsgáló helytelenül következtetett arra, miszerint az átlagfogyasztó csupán a korábbi védjegyet tekintené egy sajtítípusra utalónak. A korábbi védjegy lajstromozott jog volt, és a bejelentő nem kívánta annak érvénytelenné nyilvánítását azon az alapon, hogy az generikus, vagyis megkülönböztetőképtől mentes; a bejelentő a korábbi védjegyről azt feltételezte, hogy azt érvényesen lajstromozták az alapítvány nevében. A bíró azt is megállapította, hogy az elővizsgáló helytelenül, bizonyíték nélkül vonta le azt a következtetést, hogy a korábbi védjegy megkülönböztetőképesége „inherensen gyenge”.

Az alapítvány tekintélyes mennyiségű bizonyítékot nyújtott be arra vonatkozólag, hogy részt vett az Egyesült Királyságban kereskedelmi vásárokon, valamint egyéb tevékenységekben és kampányokban. Míg a bíró elfogadta az elővizsgáló értékelését azzal kapcsolatban, hogy az átlagfogyasztó egy olyan egyéni fogyasztó, akit megfelelően tisztelni kell, ám arra következtetett, hogy az elővizsgáló hibát követett el, amikor nem vette figyelembe, hogy a korábbi védjegy kollektív védjegy volt. A kereskedelmi fogyasztók ugyanis, ha nem egyéni vásárlók, „tisztában lennének az EU kollektív védjegye (amely egy társaság vagy termelők termékét jelöli meg a társaság sajátos szabályainak megfelelően) és egy EU-védjegy (amely egyetlen vállalatot jelöl meg a termék eredetéként) közötti különbséggel”.

A HC bírója az ügyet nem küldte vissza az UKIPO-nak, hanem elvégezte a védjegyek közötti összehasonlítást, és arra a következtetésre jutott, hogy nagyon erős annak a valószínűsége, miszerint legalább kereskedelmi vásárlók társítanak a lajstromoztatni kívánt védjegyet a korábbi védjeggyel. Helyt adott az alapítvány fellebbezésének, hatályon kívül helyezte az elővizsgáló döntését, és elutasítottan nyilvánította a lajstromoztatni kívánt védjegyre vonatkozó bejelentést.

Egységes Szabadalmi Bíróság (Unified Patent Court, UPC)

A német *Bundestag* 2020. november 26-án az Egységes Szabadalmi Bíróságra vonatkozó egyezmény ratifikálása mellett döntött: a 709 Bundestag-tag közül 570, vagyis a szükséges kétharmadnál több szavazott igennel. Ennek kiegészítéseként itt még utalunk arra, hogy a pártok többsége, vagyis az SPD, a CDU/CSU, a B90/Grüne és az FDP egyértelműen támogatta a törvényt. A Die Linke képviselője azt közölte, hogy pártja megszavazza ugyan a törvényt, mert nézete szerint az UPC mindent egybevetve pozitív terv, de aggályait fejezte ki további alkotmányossági panasz lehetősége, valamint a londoni bíróság áthelyezésére vonatkozó tájékoztatás hiánya miatt. Az AfD képviselője közölte, hogy pártja nem fogja a törvény elfogadása mellett szavazni, és kritizálta azt a tényt, hogy az ügyről nem tartottak nyilvános konzultációt.

Azt is említésre érdemesnek tartjuk, hogy az FDP pozitív nyilatkozata előtt a Bundestagban egy „kis kérdés” (Kleine Anfrage; egy frakció alakításához elegendő képviselő ilyen módon kérdést tehet fel a kormánynak) keretében több kérdést intézett a kormányhoz, abbéli aggályát fejezve ki, hogy még ha a jelenlegi szavazáson a kérdés megkapja is a kívánt többséget, az UPC-egyezmény alkotmányellenesnek minősülhet, és emellett az új bírósági és az egységes szabadalmi rendszer hátrányos lehet a kis- és közepes vállalatok számára. A kormány válaszában elosztatta ezeket az aggályokat, és a konkrét kérdések megválaszolása előtt megjegyezte, hogy az egységes szabadalom/UPC-terv sok éven át tartó tárgyalások után erős támogatást kapott a német és az európai ipar részéről, ideértve a kis- és közepes vállalatokat is.

A Bundestag általi elfogadás után a törvényt tervezetként a *Bundesrat* (Szövetségi Tanács) elé terjesztették jóváhagyás céljából. A további szükséges lépések a szövetségi kormány, majd a szövetségi elnök általi aláírás, és végül a Szövetségi Hivatalos Közlönyben való publikáció. Ezért még fennmaradt egy újabb alkotmányjogi panasz benyújtásának kockázata. Az előző panaszt a Szövetségi Alkotmánybíróságnál (Bundesverfassungsgericht, BVerfG) nyújtották be, miután a törvényt a Bundesrat jóváhagyta, és a BVerfG arra kérte az elnököt, hogy ideiglenesen tartózkodjék a törvény aláírásától.

Most hasonló eset történt, mert a fentebb említett jóváhagyási folyamatban a Bundesrat 2020. december 18-án egyhangúlag elfogadta ugyan a törvénytervezetet, de ez ellen még aznap két alkotmányjogi panaszt nyújtottak be, azonban a panaszt benyújtók nevét lapzártáig nem hozták nyilvánosságra. Az újabb panaszok meggátolhatják vagy legalábbis késleltethetik a törvény hatálybalépését.

Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH, European Patent Office, EPO)

A) Az Európai Szabadalmi Hivatal egy nemrég a hivatalos lapjában publikált közbenső döntése számos megjegyzésre adott okot a kettős szabadalmazás területén érdekelt harmadik felek részéről.

A gyakorlatban akkor történik „kettős szabadalmazás”, amikor egy találmányra egy első szabadalmat engedélyeztek, és ugyanaz a bejelentő egy második bejelentést nyújt be ugyanazt a tárgyat fedő igénypontokkal, azonos országokat jelölve meg, és azonos hatályos időpontot érvényesítve a technika állásának meghatározására.

Az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE, European Patent Convention, EPC) nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely kimondottan ezzel a kérdéssel foglalkozna. Legfeljebb a 139. cikket említhetjük, amely megállapítja, hogy minden egyes tagállam eldöntheti, hogy engedélyez vagy sem ugyanarra a találmányra többszörös oltalmat egy nemzeti szabadalom és egy ebben az országban érvényesített európai szabadalom útján. Franciaországban például ezt nem engedélyezik.

Az ESZH megközelítését esetjoggal határozták meg. Határkőnek tekinthető G 1/05 és G 1/06 sz. döntéseiben a Bővített Fellebbezési Tanács az alábbi módon határozta meg azt a keretet, amelyen belül az ESZH elutasíthat egy bejelentést kettős szabadalmazás alapján:

A tanács elfogadja, hogy a kettős szabadalmazás tiltásának elve létezik azon az alapon, hogy egy bejelentőnek nincs jogos érdeke olyan eljárásokban, amelyek egy azonos tárgyú második szabadalom megadásához vezetnek, ha már van egy engedélyezett szabadalma.

Az így bevezetett „jogos érdek” fogalma hivatkozásként szolgált számos esetben annak meghatározásához, hogy lehet-e szabadalmat engedélyezni olyan igénypontok alapján, amelyek kisebb vagy nagyobb mértékben hasonló oltalmi körűek, mint a már engedélyezett szabadalom igénypontjai.

A Bővített Fellebbezési Tanács különösen G 2/10 sz. döntésében tekintette jogosnak, hogy egy bejelentő először egy előnyös kiviteli módra keres oltalmat, és azután egy megosztott bejelentésben tágabb oltalmi körű igénypontokat kíván érvényesíteni.

A fenti meghatározásban szereplő „azonos tárgyú” megjelöléssel kapcsolatban, amit esetről esetre kell meghatározni, a T 1391/07 sz. ügyben úgy döntöttek, hogy nem lehet kettős szabadalmazást kifogásolni részben átfedő oltalmi körű esetekben.

A G 4/19 sz. ügyben folytatott vita egy érdekes pontja éppen a „jogos érdek” fogalmat érinti. Ebben az esetben a bejelentő egy olyan első európai bejelentést nyújtott be, amelynek „belső” elsőbbségét egy második bejelentésben igényelte. Az első bejelentés alapján engedélyeztek egy első szabadalmat. A bejelentő egy második szabadalmat is kívánt kapni – minden szempontból az első szabadalom szerintivel azonos igénypontokkal –, jogos érdekét azzal a ténnyel igazolva, hogy a második szabadalom később fog lejárni, mint az első.

A fellebbezési tanácsok két döntése (T 1423/07 és T 2461/10) azonban eltérő véleményt nyilvánított ilyen vonatkozásban a „jogos érdekről”.

Az azonos oltalmi körű, azonos hatályos időpontú és azonos tulajdonosú két európai szabadalom nagyon sajátos ügyén túlmenően, két – vagy több – olyan szabadalmi bejelentés benyújtása, amelyeknek kiegészítő vagy egymást átfedő oltalmi köre van, rugalmas stratégiai megközelítést tesz lehetővé.

Például hasznos lehet gyorsan szabadalmat kapni egy korlátozott oltalmi körű első bejelentésre, és utána szélesebb oltalmi körű szabadalmat igényelni egy második bejelentéssel. Ha az utóbbira szabadalmat adnak, az elsőt költségkímélés céljából ejteni lehet.

Ugyanígy módon hasznos lehet egy első szabadalmat kapni, majd utána lassítani lehet a második bejelentés kidolgozását abból a célból, hogy ki lehessen értékelni a piaci lehetőségeket, és azokhoz hozzá lehessen igazítani az igénypontokat, közben hasznot húzva az első szabadalom által adott oltalomból.

Konkrétabban olyan ipari szabványokra vonatkozó találmányok esetén, amelyekre egy szabadalomcsoport alapján adnak licenciát, a szabadalomtulajdonosok közötti jövedelem megosztása gyakran a szabadalmak számához kapcsolódik. Ebben az esetben több szabadalom birtoklása, még ha azok oltalmi köre közel van is egymáshoz, kedvezőbb jövedelemhez vezethet.

A bejelentő érdekeitől függően több bejelentés benyújtása egyidejűleg (azonos napon) végezhető, vagy megosztott bejelentéseket lehet benyújtani ahogy és amikor szükséges, vagy pedig fenntartható mindkettő mint egy első európai bejelentés (elsőbbségi bejelentés) és mint egy második európai bejelentés az első bejelentés elsőbbségének az igénylésével.

B) Az Európai Szabadalmi Hivatal sok szabadalmat engedélyez gépi tanulást magában foglaló találmányokra. Fellebbezési tanácsának egy újabb döntése (T 0161/18) kiemeli ilyen bejelentések gondos megszövegezésének és kielégítő részletességű oktatási adatsor beiktatásának a fontosságát. Ezek figyelmen kívül hagyása a bejelentés elutasítását vonhatja maga után, mert a bejelentés kinyilvánítása nem kielégítő, és hiányzik a feltalálói tevékenység.

a) A találmány és a bejelentés igénypontjai

A vizsgált találmány olyan készülékre vonatkozott, amellyel aortás szívnymást számítottak vérnyomásmérésekből, neurális hálózatot használva.

A független 1. eljárási igénypont jellemző része a következő módon volt megszövegezve:

„... azzal jellemezve, hogy a periférián mért vérnyomásgörbe transzformációját egy mesterséges ideghálózat segítségével ekvivalens aortanyomássá alakítjuk, amelynek a mérési értékeit tanulással határozzuk meg.”

Egy megfelelő független készülékigénypontot is beiktattak, amelynek vérnyomásmérő eszköze és egy számítógépe van. Ez az igénypont az alábbi hasonló jellemző részt tartalmazza:

„... azzal jellemezve, hogy a mért vérnyomásgörbét transzformáló egységnek mesterséges ideghálózata (8) van, amelynek mérési értékeit tanulással határoztuk meg.”

b) Kielégítő kinyilvánítás

A fellebbezési tanács először azt vizsgálta, hogy a találmány kielégítően ki van-e nyilvánítva. A „kielégítő kinyilvánítás” a szabadalmi bejelentés olyan követelménye, amely az Európai Szabadalmi Egyezmény 83. cikkéből következik.

A tanács ilyen alapon a következő megállapítást tette: a bejelentésben a találmány kinyilvánításának lehetővé kell tennie, hogy a szakember az igényelt találmányban rejlő műszaki tanítást általános szaktudása alapján meg tudja valósítani.

Az ideghálózat betanításával kapcsolatban a bejelentés megállapítja, hogy a betáplált adatoknak a páciensek különböző korát, nemét, típusát, egészségi állapotát és hasonlóknak a széles körét kell fedniük.

A bejelentés azonban nem nyilvánítja ki, hogy milyen bemenő adatok alkalmasak a találmány szerinti mesterséges ideghálózat betanítására, sőt, egyetlen olyan adatsort sem nyilvánít ki, amely alkalmas lenne a találmány szerinti műszaki probléma megoldására.

A tanács kijelentette, hogy „a mesterséges ideghálózat betanítását ezért szakember nem tudja megismételni, és így nem is tudja a találmányt megvalósítani”.

Ebből kiindulva arra a következtetésre jutott, hogy a találmány nem volt kellő mértékben kinyilvánítva, tehát nem teljesítette az ESZE 83. cikkében foglalt követelményeket.

c) Feltalálói tevékenység

A tanács érdekes módon azonos okból, vagyis a kielégítő kinyilvánítás hiánya miatt állapította meg, hogy a találmány nélküli a feltalálói tevékenységet.

A fellebbező fél úgy látta, hogy a találmány megoldja a kitűzött célokat azáltal, hogy egy eljárást és egy megfelelő készüléket hoz létre, amelyek garantálják a szívteljesítmény pontos meghatározását, ami által a számítási erő kifejtést észszerű határok között lehet tartani. Ezzel lehetővé válik egy könnyen mozgatható és ennek megfelelően észszerűen kezelhető készülék létrehozása.

A tanács nem volt meggyőződve arról, hogy az 1. igénypont szerinti mesterséges ideghálózat a bejelentő által állított előnyöket szolgáltatja, mert sem az igénypont, sem a leírás nem tartalmazott részleteket a mesterséges ideghálózat betanításáról.

A következő megállapítást tette: „Annak csupán a jelzése, hogy tanulással mérési értéket határoznak meg, nem megy túl azon, amit a szakértő egy mesterséges ideghálózat révén megért”.

Ezért a fellebbezési tanács azt állapította meg, hogy az igényelt ideghálózat nem alkalmas az igényelt sajátos alkalmazásra. Ennek alapján arra a következtetésre jutott, hogy „a találmány csupán a mérési értékek meghatározatlan alkalmazását teszi lehetővé, ami minden mesterséges ideghálózat természetes képessége”.

A fentiekből az a következtetés vonható le, hogy a gépi tanulás területén a szabadalmi bejelentéseket gondosan kell megszövegezni annak biztosításához, hogy a betanítási adatsor elegendő részletet tartalmazzon, és egyértelműen ki kell nyilvánítani, hogy milyen adatok betáplálása szükséges a mesterséges ideghálózat betanításához.

C) Csalódást jelenthet egy bejelentő számára, ha egy elővizsgáló a vizsgálati eljárásban nem veszi figyelembe érveit és bizonyítékait. A meghallgatás joga az Európai Szabadalmi Egyezmény 113. cikkében van rögzítve. Ennek megsértése lényeges eljárási sérelem, aminek az egyik következménye, hogy az EPC R103(1)(a) cikke alapján a teljes fellebbezési díj visszafizetése is elérhető.

a) Az ügy előzménye

A T 1414/18 sz. ügyben a bejelentő megfellebbezte bejelentésének a vizsgálati osztály általi elutasítását, és a vizsgálati eljárás végén joggal érezhette úgy, hogy az elővizsgálóval folytatott további vita nem lenne eredményes.

Az ügyben a kutatási osztály jelentésében megállapította, hogy a független 1. és 2. igénypont nélküli az egységet, és ezért a bejelentés két találmányra vonatkozik. A bejelentő befizette a második kutatási díjat, és ennek alapján teljes európai kutatási jelentést kapott, amely mindkét találmányra vonatkozott. Az első vizsgálati jelentésben [amelyet az EPC 94(3) cikke alapján formailag közleményként említenek] a vizsgálati osztály egyetértett a kutatási osztállyal abban, hogy a bejelentés nem egységes (a vizsgálati osztály azt is megállapította, hogy az igénypontok nélkülözik az egységet, nem újak, és nem alapulnak feltalálói tevékenységen). Ezek a kérdések azonban nem képezik ennek a döntésnek a lényeges részét. Válaszában a bejelentő azzal érvelt, hogy a bejelentés egységes, és kérte a kutatási díj visszafizetését. Ezután a vizsgálati osztály egy második vizsgálati jelentést adott ki, amelyben az egységesség hiányát új érvekkel támasztotta alá. A bejelentő további érvekkel bizonyította találmánya egységét.

Harmadik és végső vizsgálati jelentésében a vizsgálati osztály fenntartotta az egységesség hiányára vonatkozó állítását, és rámutatott, hogy „két kutatást kellett elvégezni, mert az 1. igénypont tervezésre vonatkozik, míg a 2. igénypont átfedő kereteket leíró konkrét jellemzőkre korlátozódik. Miként a kutatási jelentésben idézett dokumentumokból látható, két kutatást végeztek, és eltérő dokumentumokat találtak.”

A vizsgálati osztály a továbbiakban megállapította: „A vizsgálati osztály előzetes véleménye, hogy elutasítja a kutatási díj visszafizetésére vonatkozó kérelmet. Ha [a bejelentő] kívánja, [a bejelentőt] felhívják, hogy konkrétan kérjen egy közbelső döntést az ügyben, hogy később fellebbezhessen. A következő eljárási lépés felhívás lesz szóbeli tárgyalásra, amelyen a bejelentést el fogjuk utasítani [ESZE 97(2) cikk].”

Válaszában a bejelentő visszavonta szóbeli tárgyalásra vonatkozó kérelmét, és a bejelentés írott anyagának alapján megfellebbezhető döntés kiadását kérte. A vizsgálati osztály ezután egy rövid döntést adott ki, amelyben a bejelentést elutasította. Ez a döntés csupán utalt az osztály által kiadott harmadik vizsgálati jelentésre. A vizsgálati osztály nem kimondottan utasította el a második kutatási díj visszafizetését. A bejelentő fellebbezést nyújtott be, amelyben kérte a döntés mellőzését, és ismét kérte a második kutatási díj visszafizetését. A

bejelentő azzal érvelt, hogy az igénypontok egységesek, és hogy a találmány szerinti eljárást két eltérő távlatból határozzák meg.

b) A fellebbezési tanács megállapításai

A tanács először az igénypontok egységességének kérdését vizsgálta, és megállapította, hogy a bejelentés mint egész következetesen egyetlen találmányra utal. Különösen megállapította, hogy a bejelentésben nincs utalás arra, hogy az eljárást függetlenül egy másik célra használják. A tanács szerint a teljes kutatást nem kell egy szabadalom igénypontjaira korlátozni tekintet nélkül arra, hogy azok milyen tág vagy szűk oltalmi körűek, hanem figyelmet kell szentelni a leírásra és a rajzra is.

A tanács megállapította, hogy a független 1. és 2. igénypont egységes, és hatályon kívül helyezte a vizsgálati osztály döntését.

Bár a vizsgálati osztálynak a bejelentést elutasító döntése nem utalt kimondottan a második kutatási díj visszafizetésére irányuló kérelemre, a fellebbezési tanács megállapította, hogy a döntés közvetve elutasította ezt a kérelmet, mert szándéka egyértelmű volt. A tanács megállapította, hogy a vizsgálati osztály helytelenül tagadta meg a találmány egységét, a kiegészítő vizsgálati díjat vissza kell fizetni.

A tanács megállapította, hogy a harmadik vizsgálati végzésében található „el fogjuk utasítani” kifejezés magában foglalja, hogy tekintet nélkül bármilyen tényre vagy érvre, amelyet a bejelentő még előadhatott volna, a bejelentés az ESZE 97(2) cikke alapján végleg el lesz utasítva. A tanács továbbá azt is megállapította, hogy „a valószínű következmény” kifejezés tartalmát észszerűen nem lehet megérteni.

Megállapította továbbá, hogy a bejelentő minden valószínűség szerint arra következtetne ebből a mondatból, hogy bármilyen reakció a vizsgálati osztály közlésének lényegére hiába való volt, minthogy már nyilvánvalóan kialakította elhatározását az eldöntendő kérdésekről. A fellebbezési tanács szerint ez ellentétes az ESZE 113(1) cikke szerinti „jog a meghallgatásra” rendelkezéssel. Ennek következtében azt a véleményt alakította ki, hogy itt lényeges eljárási sérelem történt, aminek folytán méltányosnak ítélte a fellebbezési díj visszafizetését.

Ezután a tanács az ügyet visszaküldte a vizsgálati osztálynak, hogy vizsgálja meg a szabadalmazhatóságnak azokat a követelményeit, amelyeket még nem értékelt. A fellebbezési tanács elutasította, hogy ezekről a szabadalmazási követelményekről véleményt nyilvánítson.

A fenti ügyből levonható egyik lényeges tanulság, hogy a hivatal nem jogosult a kutatást a bejelentés igénypontjaira korlátozni, hanem figyelembe kell vennie a bejelentés leírását és rajzait is.

Az Európai Unió Bírósága (Court of Justice of the European Union, CJEU)

A)

a) Az ügy háttere

Annak következtében, hogy a gyógyszerek ára az Európai Unióban jelentős mértékű eltéréseket mutat, a párhuzamos kereskedelem – vagyis a védjeggyel védett gyógyszertermékek határokon túli újbóli eladása egy harmadik fél által a szellemitulajdon-jog birtokosának engedélye nélkül – általánosnak tekinthető a gyógyszerpiacon.

Bár általában tilos az áruk szabad mozgásának bármilyen korlátozása, a párhuzamos kereskedők bizonyos tevékenységei (így az újracsomagolás, az új címkével ellátás, a régi mellett egy új védjegy feltüntetése stb.) néha ütközhetnek a védjegytulajdonosok jogaival, és gátolhatják a termék további forgalmazását.

Felmerül tehát a kérdés, hogy a párhuzamos kereskedők milyen tevékenységeit lehet megengedettnek tekinteni a védjegyoltalom szempontjából, és egy védjegytulajdonos mikor védheti meg jogosan a jogait.

b) Gyógyszertermékek újracsomagolása

A párhuzamos kereskedelem szorosan kapcsolódik a kimerülési elvhez, amely szerint egy védjegytulajdonos nem kifogásolhatja vagy ellenőrizheti a védjeggyel ellátott áruk további forgalmazását, ha azokat az Európai Gazdasági Térség piacán már forgalmazták, hacsak nincs törvényes oka ezt tenni.

A párhuzamos kereskedelem szempontjából a gyógyszertermékek újracsomagolása mint olyan törvényes oknak tekinthető. Annak érdekében, hogy elkerülje az újracsomagolt termék további forgalmazása elleni lehetséges kifogást, a párhuzamos importőrnek képesnek kell lennie bizonyítani, hogy eleget tett az alábbi öt feltételnek:

- az újracsomagolás a terméknek az importáló államban való forgalmazásához szükséges;
- az újracsomagolás nem befolyásolja a termék eredeti állapotát;
- az új csomagolás egyértelműen azonosítja a gyártót és az importőrt;
- az újracsomagolt termék bemutatása nem károsítja a védjegy vagy annak tulajdonosa hírnevét; és
- az importőr értesíti a védjegytulajdonost, mielőtt az újracsomagolt terméket piacra viszi, és kérés esetén mintát szolgáltat az újracsomagolt termékből.

Minthogy az Európai Bíróság előnyben részesíti a tág értelmezést, amikor a termék bemutatása károsíthatja a védjegy hírnevét, a párhuzamos kereskedőknek olyankor is óvatosnak kell lenniük, amikor olyan módszereket használnak, mint a „védjegtelenítés” vagy az „új védjegy párhuzamos alkalmazása”, bár ez ténykérdés, végül esetről esetre a nemzeti bíróságoknak kell az ügyben dönteniük (C-348/04).

c) A gyógyszertermékek újbóli védjegyzése és a tényleges piacra jutás

A gyakorlatban a termékgyártók gyakran használnak eltérő csomagolást vagy eltérő védjegyet egyetlen termék kapcsán különböző tagállamokban. Ennek eredményeként a párhuzamos importőrök gyakran törekednek arra, hogy a védjegytulajdonos által az exportáló országban használt védjegyet helyettesítsék azzal a védjeggyel, amelyet a tulajdonos az importáló országban használt.

Az eredeti védjegy helyettesítése egy másikkal azonban azt jelenti, hogy a védjegytulajdonos nem járult hozzá a kérdéses áruknak ezzel a sajátos védjeggyel való forgalmazásához. A CJEU ilyen esetekben már megállapította, hogy a kimerülési elv nem alkalmazható (C-379/97). Ennek eredményeként, minthogy a védjegytulajdonos jogai nem merültek ki, ilyen esetekben a védjegytulajdonos jogosult kifogásolni a kérdéses áruk további forgalmazását mindaddig, amíg az ilyen kifogás nem vezet az EU-tagállamok piacainak a mesterséges megosztásához.

Ilyen esetekben a nemzeti bíróságoknak kell megállapítaniuk, hogy a párhuzamos importőr számára valóban szükséges volt-e az eredeti védjegy helyettesítése ahhoz, hogy a terméket az importáló országban piacra vihesse (C-379/97). A CJEU konkrétan jelezte, hogy az új védjeggyel való ellátás megengedhető, ha máskülönben lehetetlenné válna a piachoz való tényleges hozzájutás.

d) A generikus gyógyszer

2020. júniusban a Brüsszeli Fellebbezési Bíróság két kérdést intézett a CJEU-hoz, előzetes döntést kérve. A felterjesztett kérdések mindegyike arra vonatkozott, hogy egy párhuzamos importőr jogosult-e egy generikus gyógyszerterméket azt követően piacra vinni, hogy a terméket átsomagolta, és az originátor eredeti védjegye helyett új védjeggyel látta el.

Az ügyek tényei két belga vállalat körül forognak, amelyek a generikus gyógyszert (Letrozol Sandoz® 2,5 mg és Methylphenidate HCl Sandoz® 10 mg) Hollandiából importálták Belgiumba, miután a gyógyszert átsomagolták és újra az originátor védjegyével látták el (Femara® 2,5 mg és Rilatine® 10 mg).

A CJEU döntése annak megállapítására fog összpontosulni, hogy a generikus gyógyszer védjegyének az originátor védjegyévé való visszaalakítása elleni tiltakozás a piac mesterséges megosztásához vezethetne-e. Igenlő esetben a CJEU-tól azt is kérdezik, hogy ilyen esetben alkalmazni kell-e a fenti *b)* alatti öt feltételt.

Az ügyeket az a tény jellemzi, hogy *(i)* a tárgyalt generikus gyógyszerek összetétele megegyezik az originátor megfelelő gyógyszerével, és *(ii)* mindkét – generikus és originátor – gyógyszert olyan vállalatok forgalmazzák, amelyek azonos csoportok tagjai. Bár azonos gyógyászati hatékonyságúak, a generikus és az originális gyógyszer különbözik szabályozási, árazási és orvosi szempontból. Szintén jelentős tény, hogy a Letrozol Sandoz® 2,5 mg generikus gyógyszert Hollandiában és Belgiumban is forgalmazzák, így a párhuzamos importőr bejuthatott a piacra anélkül, hogy az importált generikus terméket újra az erede-

ti védjeggyel látta volna el. A fentiekből látható, hogy nem mindig könnyű megtalálni az egyensúlyt az áruk szabad mozgása és a szellemi tulajdon-jogok oltalma között.

B) Az Európai Unió Bírósága 2020. novemberben ítéletet hozott a *Ferrari SpA* (Ferrari) német TESTAROSSA védjegyének tényleges használatáról. Ez az ítélet a Ferrari számára kedvező, de különösen előnyös a védjegyörökség tulajdonosai számára.

A Testarossa egy sportkocsi, amelyet a Ferrari 1984 és 1996 között állított elő. Ezzel a védjeggyel több mint hétezer kocsit adtak el, és így egyike volt a Ferrari által tömegtermelésben gyártott gépkocsiknak. A Ferrari a TESTAROSSA védjegyet Németországban számos lajstromozással védte, ideértve egy nemzetközi lajstromozás alábbi angol kifejezésének német megfelelőjét: „*land vehicles ... and parts thereof*” és a német nemzeti lajstromozását az alábbi angol kifejezésnek: „*apparatus for locomotion by land, air or water, in particular motor cars and parts thereof*”.

2014-ben a Ferrari felszólalt a TESTAROSSA védjegy *Kurt Hesse* nevű egyén által benyújtott bejelentése ellen. Az így kiváltott vita mostanáig hat éven át tartott, és kiterjedt a német bíróságoknál és az EU Szellemi Tulajdoni Hivatalánál (European Union Intellectual Property Office, EUIPO) benyújtott számos ellenfellebbezésre és törlési keresetre. Ezekben az eljárásokban Hesse arra hivatkozott, hogy a Ferrari fentebb említett két német lajstromozása érvénytelen, mert a TESTAROSSA védjegyet a megelőző években ténylegesen nem használták.

A Düsseldorf-i Kerületi Bíróság előtti elsőfokú eljárásban a bíróság a Ferrari ellen döntött, és elrendelte a két védjegy törlését. A Ferrari mindkét döntést ellen fellebbezett a Düsseldorf-i Kerületi Felsőbíróságnál, amely úgy döntött, hogy a CJEU-nak kellene világosságot szolgáltatnia az EU-törvény számos olyan pontjáról, amelyek védjegyek tényleges használatára vonatkoznak.

Az EU-törvény szerint egy tagállamban lajstromozott védjegy megvonható, ha ebben a tagállamban nem használták ténylegesen folytonos öt éven keresztül azokkal az árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyekre lajstromozták.

A Ferrari bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy TESTAROSSA védjeggyel sportkocsikat árusított a '80-as és a '90-es években, és hogy a vonatkozó ötéves időtartam (2011–2016) alatt tartalékalkatrészeket és kellékeket adott el TESTAROSSA sportkocsikhoz, és újra eladott TESTAROSSA sportkocsikat azt követően, hogy azokat felülvizsgálta és megjavította.

Ezek a tények arra vezették a felsőbbbíróságot, hogy számos kérdést intézzon a CJEU-hoz. Az alábbiakban a védjegytulajdonosok számára legfontosabb három kérdést vizsgáljuk azal kapcsolatban, hogy hogyan lehet egy védjegy tényleges használatát bizonyítani.

a) Másodkézből származó áruk eladása egy védjegy „tényleges használatát” képezi-e?

A „tényleges használat” fogalma arra vonatkozik, hogy egy védjegyet annak érdekében használnak, hogy garantálják az áruk eredetét, és hogy ezeknek az áruknak a számára pi-

acot hozzanak létre és tartsanak fenn. Ezzel a meghatározással a másodkézből származó áruk harmadik felek általi újbóli eladása, nem kapcsolódva az áruk eredeti forrásához, nem képezheti a védjegy „eredeti használatát”. Ilyen körülmények között a védjegyet a védjegytulajdonos ténylegesen akkor használta, amikor ezeket az árukat először vitte piacra. Ezt követően harmadik felek általi bármilyen használat nem minősül ténylegesnek, és nem alkalmas a lajstromozás fenntartására.

A Ferrari-ügyben a bizonyítékok azt mutatták, hogy a Ferrari felülvizsgálta és újból eladta a TESTAROSSA sportkocsikat. Ezeket az árukat a védjegytulajdonos a '80-as és a '90-es években már piacra bocsátotta, és azután a vizsgált időszakban ismét eladta másodkézből származó árukként, amelyek a TESTAROSSA védjegyet viselték. A Ferrari azzal érvelt, hogy a másodkézből való újbóli eladás „megújított törődést” képezett a vonatkozó járművel, amit alátámaszt az a tény, hogy a sportkocsikat újbóli eladás előtt felülvizsgálták és jóváhagyták.

Az elsőfokú bíróság azt a tényt, hogy a Ferrari a TESTAROSSA védjegyet másodkézből származó árukon használta, azzal kapcsolta össze, hogy miután a TESTAROSSA védjeggyel ellátott áruk piacra kerültek, kimerültek a Ferrari védjegyhez kapcsolódó jogai, és így tovább már nem gátolhatta meg ezeknek az áruknak újbóli eladását. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy olyan cselekedetek, amelyeket a Ferrari nem tud megtiltani harmadik feleknek (vagyis a védjegyzett áruk újbóli eladását), nem tarthatják fenn a TESTAROSSA védjegy lajstromozásait akkor sem, ha ezeket a cselekedeteket maga a Ferrari hajtja végre.

A CJEU elutasította ezt az érvelést. Az a tény, hogy a Ferrari jogai kimerültek a TESTAROSSA védjegyben, és a Ferrari nem gátolhatja meg, hogy harmadik felek eladjanak másodkézből származó TESTAROSSA sportkocsikat, nem jelenti azt, hogy a Ferrari nem használhatja a TESTAROSSA védjegyet ugyanezen árukon. A CJEU megállapította, hogy amikor maga a védjegytulajdonos ad el újra másodkézből származó árukat, a védjegyet ténylegesen használja az áruk eredetének megjelölésére, és ezért ez tényleges használatot képez.

b) Egy védjegy használata tartalékalkatrészek eladása vonatkozásában sajátos árukon elegendő-e egy lajstromozás fenntartásához magukkal az árukkal kapcsolatban?

A CJEU ezt a kérdést a megalapozott esetjogra hivatkozva válaszolta meg, és megerősítette, hogy egy védjegyet ténylegesen lehet használni akkor is, ha magukkal a tényleges árukkal kapcsolatban használják.

Feltételezve, hogy az eredeti lajstromozott áruk már a piacon vannak, a CJEU megállapította, hogy egy védjegy következő használatai ezekkel az árukkal kapcsolatban tényleges használatot képeznek:

- a védjeggyel ellátott olyan pótalkatrészek ajánlása, amelyek lényegesek a lajstromozott áruk szerkezete szempontjából;
- a védjeggyel ellátott olyan áruk és szolgáltatások ajánlása, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a lajstromozott árukhoz;

- a védjeggyel ellátott olyan áruk és szolgáltatások ajánlása, amelyeket arra szánnak, hogy kielégítsék a lajstromozott áruk fogyasztóinak szükségleteit.

Ebben az esetben a Ferrari lajstromozásai fedték a „járműveket” és a „pótalkatrészeket”. Ez az ítélet megerősíti, hogy a tartalékalkatrészekkel kapcsolatban a használat kielégítő bizonyítása képes lesz fenntartani a lajstromozásokat nem csupán magukkal az alkatrészekkel, hanem azzal az áruval kapcsolatban is, amelynek szerves részét képezik.

Bár ez az ítélet alátámasztja a Ferrari esetét, TESTAROSSA lajstromozásai azonban még nem biztosak. A benyújtott bizonyíték azt mutatja, hogy a 2011–2016. években a Ferrari forgalma a TESTAROSSA sportkocsik pótalkatrészeivel kapcsolatban csupán 17 000 EUR volt. Az illető bíróság feladata, hogy döntsön arról, miszerint az eladásoknak ez a szintje elegendő-e ahhoz, hogy a Ferrari piacot tartson fenn áru számára az óriási német gépjárműszektorban. Ugyanakkor döntésének meghozatalakor az illetékes bíróságnak figyelembe kell vennie azt a tényt is, hogy a világon összesen csupán 7000 ilyen jármű létezik.

c) Egy védjegy használatának bizonyítása nagyon magas árú luxus sportgépkocsikkal kapcsolatban elegendő-e „közönséges járművek” lajstromozásának fenntartásához?

Ahol egy védjegyet áruk és szolgáltatások olyan széles kategóriájára lajstromoznak, amely felosztható független alkategóriákra, a tulajdonosnak bizonyítania kell védjegyének használatát az összes alkategóriában. Ha ezt nem tudja megtenni, a védjegyet törölni fogják azon árukra vagy szolgáltatásokra az alkategóriáival kapcsolatban, amelyekre nézve nem tudta igazolni a tényleges használatot.

Másrészről amikor egy védjegyet áruk vagy szolgáltatások egy olyan kategóriájára lajstromoztak, amely olyan mértékben szűken van meghatározva, hogy nem lehet benne jelentős alkategóriákat képezni, a használat bizonyítása éppen ennek a kategóriának néhány árujával vagy szolgáltatásával kapcsolatban elegendő az egész kategória lajstromozásának fenntartásához.

Itt azt a kérdést kell megválaszolni, hogy egy olyan fogyasztó, aki a lajstromozás által fedett kategóriában kíván árukat vásárolni, az ebbe a kategóriába tartozó összes árut társítani fogja-e ezzel a védjeggyel.

Az a megállapítás, hogy a fogyasztók egy adott kategóriában valamennyi árut egy konkrét védjeggyel társítanak, nem zárható ki azon az alapon, hogy a kategória különböző piaci szektorok áruit foglalja magában, és eltérő ártartományokat is átfed. Ez arra vezethető vissza, hogy egy védjegy tulajdonosnak törvényes érdeke ajánlatainak kiterjesztése ezekre a szektorokra és árkatagóriákra.

Annak a meghatározása, hogy a bizonyítékként bemutatott áruk a lajstromozott áruk egy független alkategóriájába tartoznak-e, attól függ, hogy eltérő célra kívánják-e használni őket. Ha bizonyos áruk egynél több célt szolgálnak, igazságtalan lenne úgy dönteni, hogy független alkategóriát képeznek, ha sok elkülönített cél közül csak egyre tekintenek.

Ilyen vonatkozásban a CJEU megjegyezte, hogy a sportkocsikat a motorsport céljaira lehet használni, de ugyancsak felhasználhatók országúti szállításra is, miként bármilyen egyéb gépkocsi. Ezért a „sportkocsik” nem képezik a gépkocsi egy független kategóriáját. Ugyanez mondható a „luxuskocsikra” és a „nagyon magas árú kocsikra” is.

Mindent egybevetve a CJEU azon a véleményen volt, hogy amikor a használatot egy konkrét kategóriába eső árukkal kapcsolatban bizonyították, a védjegyet olyannak kell tekinteni, mint amelyet a teljes kategóriában ténylegesen használtak, hacsak a tényekből nem tűnik ki, és nem is bizonyítják, hogy a vonatkozó fogyasztó a bizonyítékként bemutatott árukat annak bizonyítékaként fogná fel, hogy azok a lajstromozott áruk egy alkategóriájába tartoznak.

Bár a CJEU ítélete a Ferrarinak kedvez, az ítélkező bíróságnak döntésekor figyelembe kell vennie a kézenfekvő tényeket és azt is, hogy a Ferrari sportkocsikra vonatkozó bizonyítékot a számításba vehető közönség a lajstromozott áruk egy független alkategóriájába tartozónak fogja-e tekinteni, ami egy példában a tágan meghatározott „országúti jármű” lehet.

C) A francia *Brasserie St Avold* (Brasserie) 2018. márciusban egy 3D jelzés nemzetközi lajstromozása iránti kérelmet nyújtott be az EU megjelölésével. Az igényelt fő innivalók alkoholos italok voltak, így bor és sör a 32. és a 33. áruosztályban. A lajstromoztatni kívánt 3D védjegyet az ábrán mutatjuk be, amelyen egy címkével ellátott sötét palack látható.

A védjegybejelentést az EUIPO megkülönböztetőképesség hiánya miatt elutasította, mert egy sötét palack alakja teljesen általános az italoknál. Továbbá egy palack alkoholos és nem alkoholos italok csomagolásának a legkézenfekvőbb alakja. Ennek következtében a palack alakját csak akkor lehet disztinktívnek tekinteni, ha az jelentősen eltér a szokásostól.

Az ügyet a Brasserie a CJEU elé vitte. Érvelésében elsősorban arra hivatkozott, hogy az igényelt védjegyjogok nem magára a palack alakjára, hanem egy sajátos címkére vonatkoznak, amely összetéveszthetetlenül csatlakozik egy palackhoz.

Ezeknek a tényeknek az ismeretében a CJEU elsősorban azt állapította meg, hogy az igényelt jelzés valójában háromdimenziós, miként ábrázolva van a lajstromozási kérelemben, és az oltalmat egy koronakupakkal és címkével ellátott palackra kéri. A CJEU azonban úgy döntött, hogy 3D védjegyként nem védhető egy címkével ellátott palack.

Egy átlagfogyasztó rendes körülmények között nem szokta feltételezni egy termék eredetét annak vagy csomagolásának alakja alapján, ha nincs semmilyen grafikus vagy szóelem – fejtette ki a bíróság. Ilyen esetben – amilyen a jelen ügy is – egy 3D védjegyről nehezebb lehet megkülönböztetőképességet bizonyítani, mint egy szó- vagy ábrás védjegyről. Ezen az alapon a CJEU egy 3D védjegyekre vonatkozó, 2019. évi döntésre utalt (C-783/18 P).

Valójában azonban a kupakkal fedett palack sötét színű üveg alakja általános volt az italiparban, vagyis semmiképpen nem volt szokatlan. Egy üvegen levő címke sem szolgálhat eredetjelzőként, mert a címkék területén az alakok nagyfokú változatossága jellemzi a szabványt és a szokásokat. Így a felperes nem támaszkodhatott a címkék alakjára, mert a címke felőleli a fogyasztók által a piacon használt valamennyi alakot – állapította meg a CJEU. Emellett az átlagfogyasztó azt várja a címkétől, hogy az nyújtson tájékoztatást a vonatkozó termékekről, ideértve a kereskedelmi eredet jelzését, de nem magát az eredetet. Ezért a fogyasztók a „palackalak címkével” jelzést a kérdéses termékek esztétikai, díszítő vagy funkcionális meghatározásaként fognák fel, amely emellett nem különbözik lényegesen az ipari szabványoktól.

A fentiek alapján a CJEU teljes terjedelmében elutasította a fellebbezést.

Az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala

A „hagyományos”, rendszerint ábrás vagy szóvédjegyek mellett ma már lehetőség van színek, hologramok, illatok és hangok lajstromoztatására is.

A hangvédjegyek csengőhangból, dallamból, zenemotívumból vagy akár egyetlen hangból állhatnak, amelyet kombinálni lehet egy kereskedelmi termékkel vagy szolgáltatással ahhoz, hogy megkülönböztethetők vagy megjegyezhetők legyenek.

Az évek folyamán különböző hangtípusokat lajstromoztattak a Nokia „hagyományos” csengőhangjától a működési rendszerek kezdetét kísérő hangjegy-kombinációkig, a *20th Century Fox* témájától a *Star Wars* monda *Darth Vader*ének lélegzéséig.

A védjegyként való lajstromozhatóság feltétele, hogy a hang grafikusán ábrázolható legyen vagy kottaformában, vagy pedig mp3-formátumú fájlként audioreprodukció alakjában.

Jogi szempontból a hangvédjegyeknek, hasonlóan egyéb védjegytypusokhoz, megkülönböztető jelleggel kell rendelkezniük ahhoz, hogy kielégítsék a lajstromozási követelményeket, más szavakkal olyan „jelzésből” kell állniuk, amely képes azonosítani és megkülönböztetni egy terméket vagy szolgáltatást az üzleti versenytársak piacán ajánlottaktól.

Az EUIPO fellebbezési tanácsa 2020. októberben döntést hozott egy hangvédjegy oltalmáról, konkrétan vizsgálva a megkülönböztető jelleg megállapításának követelményeit.

2019. május 13-án a *B. Braun Melsungen AG* (Braun), egy orvosi készülékeket gyártó vállalat európai védjegybejelentést nyújtott be egy hangvédjegy lajstromozása iránt a 3., 5., 9., 10., 11., 41. és 44. áruosztályban. A lajstromozási kérelmet részben elutasították azon az alapon, hogy a jelzés nélkülözi a megkülönböztető jelleget, mert a fogyasztók számára nem volt felismerhető vagy megjegyezhető, és a jelzés túlságosan hasonlított elektronikus készülékek működésének megkezdését általában jelző hangokhoz. A Braun ezért fellebbezést nyújtott be az EUIPO-nál, az elutasítás hatálytalanítását kérve.

A tanács az EU hangvédjegyekkel kapcsolatos esetjogára utalva megismételte, hogy az EU védjegyrendelete nem fektetett le semmilyen konkrét követelményt ilyen megkülönböztető jelleg vagy a lajstromozást gátló egyéb lehetséges akadály megállapításához.

A továbbiakban leszögezte, hogy a hangvédjegyek lajstromozási követelményei meg-egyeznek egyéb védjegytypusok ilyen követelményeivel, vagyis egy hangvédjegy akkor rendelkezik megkülönböztetőképességgel, ha lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy felismerjék azt a konkrét vállalatot, amelytől a termékek vagy szolgáltatások származnak.

Ennek megfelelően a kérdéses termékek vagy szolgáltatások megkülönböztető jellegét a vonatkozó közönségnek kell felismernie a hang észlelése alapján.

A vizsgált ügyben a termékek és szolgáltatások átlagos fogyasztók, valamint olyan fogyasztók számára vannak szánva, akik szakértők az egészségügyi, orvosi és szaniterkészítmények területén, más szavakkal az ilyen termékek iránt magas figyelmet tanúsító közönség számára.

A tanács azt is megállapította, hogy a kérdéses hangsor rövid és megjegyezhető, azonban nem túl rövid ahhoz, hogy védjegyként legyen felfogható, és olyan hangsorozat sem volt, amelyet általánosan használnak elektronikus készülékek működésének megkezdésekor.

Megállapította továbbá, hogy a fogyasztók hozzá vannak szokva ahhoz, hogy sok elektromos készülék hangsorozatot bocsát ki működésének megkezdésekor. A lajstromoztatni kívánt hang négyfokú ritmikus dallamból áll, amelyet bizonyos dinamizmus jellemez, és ezért valószínűleg megjegyezhető a fogyasztók által.

A fentiek alapján az EUIPO törölte a megtámadott döntést, minthogy a kérdéses hang egy megkülönböztető jelleggel bíró olyan dallam, amely megfelel az EUVR (7)(1)(b) cikkében foglalt követelményeknek, és így alkalmas egy védjegy megkülönböztető funkciójának betöltésére.

Az EU Törvényszéke (General Court of the EU, GC)

A) Az EU Törvényszéke 2020. október 5-i döntésében két olyan szóvédjegy összetévesztési valószínűségét értékelte, amelyek egy csekély megkülönböztetőképességű közös szóelemet tartalmaznak.

A *Eugene Perma France* (EPF) kérelmet nyújtott be az EUIPO-nál a *NATURANOVE* szóvédjegy lajstromozása iránt a 3. áruosztályban kozmetikumokra és hajápoló szerekre.

A bejelentés ellen felszólalt az *SPI Investments Group, SL* (SPI) azon az alapon, hogy korábban lajstromoztatta a *NATURALIUM* szóvédjegyet az EUIPO-nál és Spanyolországban a 3. áruosztályban kozmetikumokra és hajápolószerekre.

Az EUIPO felszólalási osztálya a két védjegy összetévesztési valószínűsége alapján helyt adott a fellebbezésnek, és elutasította a bejelentést. Az EUIPO fellebbezési tanácsa elutasította a felszólalási osztály döntése ellen a bejelentő által benyújtott fellebbezést, és megerősítette a bejelentés elutasítását.

A tanács döntése megállapítja, hogy bár a „natura” szó, amely mindkét védjegy részét képezte, a „nature” (természet) szóval kapcsolatos gondolattársítást ébreszt, és ilyen vonatkozásban gyenge megkülönböztetőképességgel rendelkezik a bejelentés által védett árukkal kapcsolatban, a védjegyek vizuális és hangzási szempontból átlagos mértékben hasonlóak. Minthogy azonban a védjegyek azonos árukra vonatkoztak, arra következtetett, hogy az általános közönség szempontjából, amelyet a védjeggyel megcélóztak, felmerülhet az összetévesztés valószínűsége, vagyis hogy a védjegyek azonos vagy társult üzlet(ek)ből származnak.

A bejelentő az elutasítás ellen a GC-nél nyújtott be fellebbezést, azt állítva, hogy a védjegy vizuális és hangzási szempontból nem hasonlók annak következtében, hogy a „natura” szó a „nature” szóval való társítást idéz elő, és megkülönböztetőképessége ilyen vonatkozásban gyenge, a védjegyek fennmaradó részei pedig, nevezetesen a „-nove” és a „-lium” szórész teljesen eltérő.

Ugyanakkor az EUIPO azt állította, hogy a „natura” szó, bár gyenge megkülönböztetőképességű, nem közvetlenül leíró jellegű; mindkét védjegy tíz betűből áll, a „natura” szó mindkét védjegy kezdetét képezi, a fogyasztók pedig a védjegyek kezdő részére összpontosítanak, és ilyen szövegösszefüggésben a védjegyek átlagos mértékben hasonlóak vizuális és hangzási szempontból, továbbá az áruk azonosak, és ezek a szempontok ellensúlyozzák a közös szóelemek csekély megkülönböztetőképességét. Ennek következtében a védjegyek között összetévesztési valószínűség fog fennállni.

A GC értékelésében elsősorban egyetértett a fellebbezési tanács azon megállapításaival, hogy a védjegyek által fedett áruk azonosak, és hogy az áruk átlagos fogyasztója a nagyközönség. Ezután a védjegyek közötti hasonlóságot értékelte.

A GC szerint, bár mindkét védjegy a „natura” szóval kezdődik, és mindkettő azonos számú betűből áll, a „-nove” és a „-lium” rész a „natura” szót követően gyökeresen különbözik mind vizuális, mind hangzási szempontból. Emellett a védjegyek közös elemét képező „natura” szó gyenge megkülönböztetőképességű a vizsgálat alatt álló áruk szempontjából; ezért figyelembe kell venni, hogy a védjegyek utolsó négy betűje egymástól rendkívül eltérő, tekintet nélkül azokra a tényekre, hogy a közös elem a védjegyek elején van, és hogy a védjegyek azonos számú betűből állnak. Így arra kell következtetni, hogy a védjegyek végződése közötti különbség fontos szerepet játszik a vonatkozó áruk kereskedelmi eredetének meghatározásakor. Ezért a tanács ellenkező megállapításokon alapuló megközelítése hely-

telen, és azzal ellentétben, amit az meghatározott, a védjegyek nem átlagos, hanem csekély hasonlóságot mutatnak.

A döntés folytatásában a GC a NATURALIUM védjegy megkülönböztetőképességét értékelte, amely alapja az elutasításnak. Bár a fellebbezési tanács elismerte a „natura” kifejezés gyenge megkülönböztetőképességét, a NATURALIUM szót egészében rendes megkülönböztetőképességű védjegynek tekintette. Ezzel ellentétben a GC elfogadta a NATURALIUM szót összességében mint gyenge megkülönböztetőképességű védjegyet, minthogy a „natura” kifejezés a védjegy kezdetén van, az egész védjegy súlyának mintegy 60%-át képviseli, és a tanács döntésében nem talált ellenkező megállapítást.

Végül a GC, fentebb említett megállapításainak keretében, a következő értékeléseket vette figyelembe:

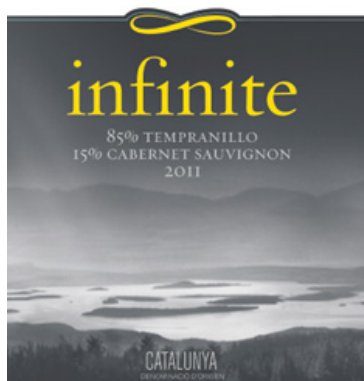
- a „natura” szó gyenge megkülönböztetőképességű,
- a NATURANOVE és a NATURALIUM kifejezés között csekély a vizuális, hangzási és fogalmi hasonlóság,
- a NATURALIUM védjegy csekély megkülönböztetőképességű, ami az elutasítás alapját képezi. Ezért a GC arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentett és az elutasítás alapját képező védjegy eltérő benyomást fog kelteni a vonatkozó közönségben, és hogy a védjegyek között nem fog fellépni összetévesztési valószínűség. Ilyen összefüggésben az elutasítás nem tekinthető helyesnek. Mindezek alapján a GC a fellebbezési tanács döntését megsemmisítette.

B) A GC 2020. szeptember 23-i ítéletében megerősítette, hogy az EUIPO-nál lajstromozás céljából benyújtott IN.FI.NI.TU.DE védjegybejelentés sörökre és borokra megtévesztően hasonló a spanyol INFINITE védjegyhez, amelyet borok exportjára használnak.

Az ügy előzménye, hogy a portugál *Osório & Gonçalves, SA* az EUIPO-nál kérelmezte az IN.FI.NI.TU.DE védjegy lajstromozását. Ez ellen felszólalt a *Miguel Torres S.A.* (Torres), a spanyol INFINITE védjegy tulajdonosa arra hivatkozva, hogy fennállt a két védjegy összetévesztésének valószínűsége.

A Torres a spanyol INFINITE védjegy használatának bizonyítására négy eltérő típusú bizonyítékot nyújtott be: 18 eladási számlát amerikai és kanadai elosztóknak, ezeknek az eladósoknak a mennyiségét, az exportált bor műszaki leírását és az ábrán bemutatott címkéjét.

A GC megalapozottnak tekintette az INFINITE védjegy használatát, mert a bizonyítékok alapján egyértelműen meg lehetett állapítani, hogy a bort Spanyolországban állították elő és palackozták, továbbá az Amerikai Egyesült Államokba és Kanadába exportálták. Ennek alapján a bíróság megállapította, hogy a jelzések és a termékek hasonlósága alapján a fogyasztók összetéveszthetik a védjegyeket, és elutasította az IN.FI.NI.TU.DE védjegy lajstromozását.

Itt megjegyezzük, hogy a spanyol INFINITE védjegyet érvényesen használják borok exportjára, de ez csak Spanyolországban érvényes. Erre rámutat a GC döntése, amely leszögezi, hogy egy exportra használt nemzeti védjegy által nyújtott oltalom csak azon a területen érvényes, ahol lajstromozták, a lajstromozás azonban 10 évenként végtelenül megújítható.

Az Európai Unió Védjegy bírósága

a) Bevezetés

Az alicantei 1. sz. Kereskedelmi Bíróság az EU 1. sz. Védjegy bíróságaként 2020. július 17-én *ex parte* ideiglenes intézkedést rendelt el a német *Tüv Markenverbund* (Tüv) társaság javára, a *Tuv-World ECC Certification Service, SL* (Tuv-World) ellen, mert utóbbi bitorolta a Tüv által lajstromoztatott TÜV európai uniós védjegyet.

A bíróság azon a véleményen volt, hogy ki voltak elégítve a szükséges követelmények ahhoz, hogy ilyen kivételes rendszabályt alkalmazzon az egész Európai Unióra kiterjedő hatállyal, mert Tuv-World a felperes jól ismert TÜV védjegyéhez hasonló megkülönböztető jelzést használt légzésvédő arcmaszkok európai megfelelőségi bizonylatainak kibocsátásakor.

b) Tények

A német *Tüv* vállalatok, amelyek a felpereshez kötődnek, az egész világon vezetnek műszaki vizsgálatok és ellenőrzések szolgáltatásában, valamint a szolgáltatási szektor bizonylatainak kiállításában.

A felperes a német *Tüv* vállalatok által létrehozott társaság, amely kezeli és védi a TÜV védjegyeket, és birtokolja többek között a 013292081 sz. közismert TÜV szóvédjegyet a 35. és a 42. áruosztály szolgáltatásaira, amelyek magukban foglalnak

- műszaki vizsgálatokat;
- hitelesítési és minőségellenőrző szolgáltatásokat;

- műszaki ellenőrző és felülvizsgáló szolgáltatásokat; és
- igazolási szolgáltatásokat.

Az alperes egy 2019-ben létrehozott vállalat, amely termékmegfelelési bizonylatokat bocsát ki.

Ideiglenes intézkedés iránti kérelmében a felperes bizonyította, hogy az említett vállalat európai megfelelési bizonylatokat bocsát ki légzésvédő arcmaszkokra, ideértve az FFP2 és az N95 kategóriát, a TÜV-WORLD megkülönböztető jelzést használva, amely gyakorlatilag azonos a jól ismert TÜV védjeggyel.

Emellett a Tüv bizonyítékokat szolgáltatott arról, hogy ezek a megfelelési bizonylatok

- az európai piacról származnak, kínai gyártók által előállított arcmaszkok számára lettek kibocsátva; és
- nem elégtették ki az EU rendelkezései által előírt alapvető megfelelési szabványokat, veszélyeztették a közegészségügyet, amelyet jelenleg leterhel a COVID-19 járvány.

Továbbá a felperes bizonyította, hogy az ütköző TÜV-WORLD jelzést az alperes vállalata nevében és *www.tuv-world.es* doménnevében használja az alperes, és az interneten reklámozza szolgáltatásait.

Ezért a Tüv arra kérte a bíróságot, hogy azonnal és az alperes meghallgatása előtt rendelje el a következőket:

- az abbahagyását minden hasznosítási cselekménynek, ideértve a korlátozás nélküli felajánlást, reklámozást és igazolás adását, a vizsgáztatást, a felülvizsgálatot és a bizonylati szolgáltatásokat, bármilyen módon használva a bitorló TÜV-WORLD jelzést és bármilyen egyéb olyan jelzést, amely bitorolja a felperes TÜV védjegyét;
- megfelelési bizonylatok kiadásának megtiltását, minthogy azok az alperes vállalatának nevében voltak kiadva, ami bitorolta a felperes kizárólagos jogait;
- az alperes közölje azoknak az adatait, akiknek a termékeire a vitatott európai azonosítási bizonylatokat kiadta; és
- az alperes valamennyi említett ügyfelét tájékoztassa arról, hogy az ilyen bizonylatok érvényességét azonnali hatállyal visszavonták.

c) Az Európai Unió Védjegybíróságának döntése

A bíróság teljes mértékben helyt adott a Tüv *ex parte* ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelmének, miután bizonyítást nyert, hogy kielégítették mindazokat a követelményeket, amelyek szükségesek voltak a kérelem elfogadásához.

Így a bíróság megállapította, hogy kielégítést nyert a *fumus boni iuris* (nyilvánvaló érvek) követelmény, mert bebizonyosodott, hogy:

- a Tüv a birtokosa a 013292081 sz. európai uniós TÜV védjegynek, amely érvényben van;
- a lajstromozott védjegy jól ismert jelleget szerzett a piacon;

- a Tuv-World szolgáltatásainak azonosítására olyan jelzést használt, amely azonos volt a felperes védjegyével, és másolta az említett védjegyet azzal, hogy reklámoztak egy leíró és földrajzi kifejezést, ahol az utóbbi, tekintettel a jelzések közötti hasonlóságra és a szolgáltatások közötti azonosságra, kezdetben nem került el a bitorlást;
- hasonló okok miatt az alperes vállalati és doménnevéről megállapítható volt, hogy kezdettől fogva bitorolnak;
- az alperes a felperes jelzését használta olyan benyomás keltése érdekében, hogy birto kolja az EU-rendeletek alapján megkívánt igazolványokat, és hogy azokat egy olyan jogi személy bocsátotta ki, amely általánosan ismert arról, hogy jogosult ilyen bizonylatokat kibocsátani, és
- ezzel a viselkedéssel az alperes nemcsak előnyt szerzett a felperes védjegyének hírnevéből, hanem károsította is az említett hírnevet, mert kapcsolatban állt olyan légzés-védő arcmaszkokkal, amelyek nem feleltek meg az EU COVID-19 járvány megfelelő-ségi bizonylatára vonatkozó előírásoknak.

Továbbá, a bíróság azt is megállapította, hogy teljesítették a *periculum in mora* (veszély a késedelemben) követelményt, mert összhangban az EU Fellebbezési Védjegy bíróságának tanával, ameddig megállapítják, hogy védjegybitorlást követtek el, ez a követelmény teljesítve van, minthogy az ideiglenes intézkedés meggátolja a bitorlásból származó hatások folytatását.

A bíróság hozzátette, hogy ha a rendszabályokat nem alkalmazzák, a felperes jogai sérülhetnének, különösen a jelenlegi COVID-19 járvány következtében.

A bíróság hasonlóképpen figyelembe vette, hogy a bitorlótevékenységet és annak hatása-it megszüntető ideiglenes intézkedés, kizárva a fő eljárásban ismertetett védjegybitorlások folytatását, alkalmas volt egy esetleges elmarasztaló ítélet garantálására.

Végül a bíróság megállapította, hogy 10 000 EUR elegendő azoknak a lehetséges károk-nak a fedezésére, amelyeket az alperesnek okozhattak abban az esetben, ha a fő keresetet elutasítják.

A fentiek alapján a bíróság ideiglenesen elrendelte (az egész Európai Unióra kiterjedő hatállyal) a következőket:

- bármilyen felhasználás ideiglenes megszüntetését, ideértve korlátozás nélkül a felajánlást, reklámozást és igazolás adását, vizsgálati, felülvizsgálati és bizonylati szolgáltatásokat, a bitorló TUV-WORLD jelzés bármilyen eszközzel való használatát, valamint a felperes TÜV európai uniós védjegyét bitorló bármilyen egyéb jelzés felhasználását;
- megfelelőségi bizonylatok kibocsátásának az ideiglenes tiltását, minthogy azokat az alperes vállalatneve alatt bocsátották ki, ami önmagában bitorolta a felperes kizárólagos jogait;
- az alperesnek szolgáltatnia kell valamennyi vállalat vagy ügyfél adatait, amelyek számára bitorló európai engedélyezési bizonylatokat adott ki; és

- az alperesnek érintkezésbe kell lépnie minden ilyen természetes vagy jogi személlyel, és tájékoztatnia kell őket arról, hogy az adott időpontig kibocsátott bizonylatok érvényességét azonnali hatállyal visszavonták.

Franciaország

2021. január 1-jén az Ipari Tulajdon Nemzeti Hivatala és a Japán Szabadalmi Hivatal elkezdte a gyorsított szabadalmi eljárás (Patent Prosecution Highway, PPH) programot.

Ez a program lehetővé teszi, hogy egy olyan szabadalmi bejelentést, amelyet a japán hivatal szabadalmazhatónak talált, Franciaországban egy bejelentő kérelme alapján gyorsítva kezeljenek. Ettől azt várják, hogy a japán vállalatok könnyebben fejlesztik franciaországi vállalkozásaikat. Ugyanez természetesen fordítva is érvényes.

Franciaország mostanáig egyetlen országgal sem kötött megállapodást PPH-program létrehozására, vagyis ilyen téren Japán az első partnere. Ugyanakkor Japán számára Franciaország a 45. ilyen állam, ami annyit jelent, hogy PPH-programok megkötése terén Japán a világon a vezető ország.

Hollandia

Az Amszterdami Fellebbezési Bíróság megsemmisítette az Amszterdami Kerületi Bíróság *Max Verstappen* Formula-1-es versenyző portréjogaira vonatkozó döntését. A kérdéses ügy Verstappen hasonmásának videohirdetésben való használatára vonatkozott.

a) Tények

Verstappen a Jumbo szupermarket tévéjének (lefordítva) „Gyors rendezés, gyors szállítás” c. hirdetésében jelent meg, amelyet 2016. szeptemberben adtak a Jumbo házhozszállítási szolgáltatásának támogatására. A Jumbo hirdetésében Verstappen élelmiszereket szállított egy otthonba Formula-1-es kocsijával.

A vita idején a Picnic nevű online szupermarket egy induló vállalkozás volt az élelmiszer-szolgáltatás területén. A Jumbo-hirdetés adása után egy nappal a Picnic Facebook-oldalán egy hirdetést posztolt, amelyben Verstappen egyik hasonmását használta. Ebben a „Ha időben van, nem kell rohannia” c. adásban Verstappen hasonmása Red Bull-felszerelést és sapkát viselt, elhaladt egy Jumbo üzlet előtt, belépett egy kis elektromos áruszállítóba, és élelmiszereket szállított egy otthonba.

Ugyanazon a napon, amikor a Picnic Facebook-oldalán posztolta a hirdetést, Verstappentól abbahagyásra és elállásra felszólító levelet kapott. A következő napon a Picnic azt válaszolta, hogy meg fogja szüntetni a hirdetés használatát, és azt el fogja távolítani Facebook-oldaláról. Ebben az időben a hirdetés a Picnic Facebook-oldalán már 100 000 nézőt számlált, és sok lájkot és megosztást kapott. A Picnic-hirdetés online csatornákon a Picnic ellenőrzési körén

kívül került, így például a YouTube-ra, megosztották a legfontosabb médiumok, és megjelent a tévé beszélgetőműsoraiban.

b) Az Amszterdami Kerületi Bíróság döntése

Verstappen polgári eljárást indított, többek között kártérítést kérve azon az alapon, hogy a Picnic megsértette portréjait, vagy másképpen járt el törvénytelenül. Konkrétabban Verstappen azzal érvelt, hogy híres személy lévén joga van hírnevéből hasznot húzni.

Ilyen vonatkozásban Verstappen a legfelsőbb bíróság Johan Cruyff futballegendára vonatkozó esetjogára támaszkodott (akinek portréját egy könyvborítón használták). Ebben a döntésében a legfelsőbb bíróság különbséget tett aközött, hogy mit kell eltérni, amikor nem híres személyek portréját használják, azzal szemben, amikor bizonyos híres személyek képmását jelenítik meg, és az ilyen használatot milyen körülmények között engedélyezik:

3.6.2. ... A portréjogok erkölcsi jogok, amelyeket rendszerint magasra értékelnek, különösen olyan személyekkel kapcsolatban, akik nem jól ismertek a közönség számára. Elvileg nem kell elfogadniuk, hogy portréjukat hozzáférhetővé teszik a közönség számára. Olyan személyek hivatásos tevékenységeiről készített fényképek publikálása azonban, akik foglalkozásukból kifolyólag jól ismertek a közönség számára, és ha a fényképeket nyilvánosan hozzáférhető helyeken készítik, bizonyos mértékig ez együtt jár foglalkozásukkal, valamint az ezzel járó nyilvánossággal és a közönség érdeklődésével.

3.6.3. Különösen, amikor a személyek jól ismertek hivatásos tevékenységeik miatt, arcképük publikálása az ábrázolt személyek számára gazdasági előnnyel is járhat. Az ilyen érdekeket is védi az Emberi Jogok Európai Bírósága [European Court of Human Rights (ECHR)] döntésének 8. cikke, és azok fontosak lehetnek az ábrázolt személy érdekeinek megállapításakor, szemben az ECHR-döntés 10. cikke által védett kifejezési és információs szabadsággal. Az, hogy milyen fontosságot tulajdonítunk az ábrázolt személy javasolt kereskedelmi fontosságának, az ügy körülményeitől függ. Ha megállapítják, hogy észszerű ellenszolgáltatást ajánlottak fel (és nincs szó magánjellegű ügyről), további körülmények ismerete szükséges annak megállapításához, hogy a publikáció valóban törvénytelen. Ezeket a körülményeket az ábrázolt személynek jó érveléssel kell tisztáznia.

A kerületi bíróság Verstappen javára döntött.

Leküzdendő akadály volt a szerzői jogi törvényben említett „portré” hatása a szabványos esetjogra, figyelembe véve, hogy „portré” nem csupán arcvonások, hanem egyéb azonosító tényezők (például jellemző testtartás) is képezhetnek. Ezen az alapon a bíróság úgy érvelt, hogy a Picnic Verstappen portréját használta, mert hasonmása Verstappen arcképének valamennyi sajátos jellemzőjét mutatta – nevezetesen ugyanazt a sapkát, versenyszerelést,

hajszínt, körvonalat és testtartást. Ezért a bíróság úgy döntött, hogy olyan hasonmást használtak, amely Verstappen képzetét szolgáltatta.

A bíróságnak még egyensúlyt kellett teremtenie Verstappen és a Picnic érdekei között.

A Picnic azt állította, hogy a hirdetés paródia volt, és hogy azt csupán saját Facebook-oldalán posztolta. A bíróság nem tekintette a hirdetést paródiának, és úgy döntött, hogy Verstappen kereskedelmi érdeke győzött. 150 000 EUR kártérítést ítélt meg Verstappen javára azon az alapon, hogy felbecsülte, milyen észszerű jóvátételt adott volna a Picnic azért, hogy Verstappen megjelenjen hirdetésében. A bíróság ezt az összeget többek között azon az alapon állapította meg, hogy Verstappen bizonyította, miszerint 100 000 EUR tiszteletdíjat kapott egy új üzlet helyszínének megnyitásáért díszvendégként (három órán át) egy magánrendezvényen, továbbá azt is bizonyította, hogy a Jumbo-hirdetésért egy évre 300 000 EUR-t kapott.

c) Az Amszterdami Fellebbezési Bíróság döntése

Azzal szembeülve, hogy 150 000 EUR kártérítést kell fizetnie, a Picnic a kerületi bíróság döntése ellen az Amsterdami Fellebbezési Bíróságnál nyújtott be fellebbezést.

Az másmilyen megközelítést alkalmazott, és hatályon kívül helyezte az alsófokú bíróság Verstappen portréját hasonmásnak minősítő döntését. Bár a hasonmás felidézte Verstappen képmását, különösen a hasonló (de nem azonos) arcvonások miatt és a jelenet egyéb elemei folytán, a Picnic hirdetésének nézői számára nyilvánvaló volt, hogy nem magának Verstappennek a képét látják, hanem inkább előadásának paródiáját a Jumbo hirdetésében. Verstappen arcát nem ábrázolták.

A fellebbezési bíróság szerint egy személy védve van az ellen, hogy csupán a portréját hozzák nyilvánosságra, amely nem terjed ki olyan vizuális anyag szétesztására, amelyben bizonyos tulajdonságai vannak ábrázolva, ha kétségtelen, hogy az nem a kérdéses személy, hanem inkább valaki, aki emlékeztet rá (például a képek parodikus jellege miatt). Ez akkor is érvényes, ha a társítás szándékos.

A bíróság nem gondolta, hogy bár nem sértettek portréjogot, Verstappen képének a felidézése hasonmás használatával egyébként törvénytelen cselekedet lehetne Verstappen vagy a Jumbo ellen. Ez lehetne a helyzet, ha a kép sértené Verstappen hírnevét vagy a Jumbo üzleti érdekeit. A bíróság szerint nem ez volt a helyzet, mert a hirdetés nyilvánvalóan nem volt becsmérlő, és nem volt jele annak, hogy Verstappen üzleti érdekeit megsértették volna (a Jumbo megújította Verstappennel kötött szerződését).

India

Az *Ufo Contemporary, Inc.* (Ufo) érdekelt a férfi-, női és gyermekruházatok előállításában és eladásában. 2011 végén a gyártásban társa volt a *Creative Kids Wear (India) Pvt. Ltd.* (Creative). Az Ufo a Creative és mások (alperesek) ellen védjegybitorlási pert indított a Delhi Felsőbíróságnál (Delhi High Court, HC) ideiglenes intézkedést kérve, hogy az alpereseket visszatartsa az ábrán bemutatott saját védjegye használatától.

Az Ufo azt állította, hogy az UFO kifejezést már 1968 óta használja ruházati cikkekkel kapcsolatban, és a 25. áruosztályban lajstromozott védjegy tulajdonosa is.

Az alperesek az 1970-es évektől 2011-ig voltak kapcsolatban és társulva az Ufo-val UFO védjegyet viselő ruházati cikkek gyártása céljából. A védjegyhasználatot az Ufo licencmegállapodással engedélyezte az alpereseknek. Az egyik alperes arra törekedett, hogy az UFO védjegyet tulajdonosként, ne pedig engedélyesként használja, ezt azonban az Ufo visszautasította, és azt sem engedte meg az alpereseknek, hogy a védjegyet bármilyen más módon használják Indiában eladott saját termékeiken. Ez a felek között 2011-ben összeütközésekhez vezetett, és a licencmegállapodás érvényét veszítette.

Amikor az Ufo megállapította, hogy az alperesek online árusítják UFO védjeggyel ellátott termékeiket, és abba hagyásra és elállásra vonatkozó felszólítást küldött nekik, az alperesek beleegyeztek a védjegy használatának megszüntetésébe, az Ufo azonban többszöri ilyen ígéret ellenére találkozott a bitorló védjeggyel különböző e-kereskedelmi platformokon, így például az Amazon és a Tatacliq áruházban eladott termékeken még 2020. júniusban is, és ezért indított bitorlási eljárást az alperesek ellen.

Az alperesek azt állították, hogy UFO védjegyük rövidítése az „Under Fourteen Only” (csak tizennégy alatt) kifejezésnek. Emellett azt is hangsúlyozták, hogy az Ufo Indiában nem igényelhet védjegyjogokat, mert összes termékét exportálja, és a védjegyet egyáltalán nem használja Indiában. Az Ufo ezt az érvet elutasította, megállapítva, hogy az 1999. évi védjegy törvény 56. cikke elismeri, miszerint egy védjegy használata exportra szánt termékeken Indiában való használatot jelent.

A bíróság megjegyezte, hogy az alperesek által használt védjegy megegyezően hasonlít az Ufo által lajstromoztatott védjegyhez, amely goodwillre és hírnévre tett szert.

A bíróság megállapította, hogy az UFO védjegyet viselő ruházati termékek gyártása és exportálása a törvény 56. cikkének rendelkezései szerint a védjegy Indiában való használatát jelenti, aminek következtében helytelen az alperesek álláspontja, hogy Indiában nem történik használat. Ezért a bíróság elutasította az alperesek érvelését. Ezenkívül azt is megállapította, hogy a felperes védjegyének a használata az alperesek által rosszhiszemű, és az Ufo goodwilljének és hírnevének a rontását jelenti, mert az alperesek több mint 20 év óta ismerik ezeket a tényeket. Ezért a bíróság ideiglenes intézkedéssel tiltotta az alpereseket az említett védjegy vagy ahhoz hasonló bármilyen egyéb jelzés használatától.

Kína

A) 2020. november 20-án a Kínai Kibertérintézet publikálta Wuzhenben (Zhejiang tartomány) az általa összeállított jelentést „Kína internetfejlődése 2020-ban” címmel.

A jelentés rámutat, hogy Kínában a mesterséges intelligencia területén a szabadalmi bejelentések száma 2019-ben elérte a 110 000-et, ami első ízben haladja meg az Egyesült Államokban ilyen tárgyban ugyanebben az évben benyújtott szabadalmi bejelentések számát. Ezzel Kína ilyen téren világszempélyű is lett.

B) Kínában nemrég módosították a szabadalmi vizsgálat irányelveit. A találmányi szabadalmak érdemi vizsgálatában az alábbi három fejezetet változott.

1. A műszaki feladat meghatározása

A módosított irányelv a találmány feltalálói tevékenységének meghatározásához a „háromlépéses megközelítést” írja elő, amely a következőket foglalja magában:

1. lépés: A legközelebbi technika állásának meghatározása.
2. lépés: A találmány és a legközelebbi technika állása közötti megkülönböztető jellemzők meghatározása, továbbá a találmánnyal ténylegesen megoldott műszaki probléma meghatározása az igényelt találmány megkülönböztető jellemzőinek műszaki hatása alapján. A műszaki hatások funkcionálisan alátámasztják egymást és együttműködési viszonyban vannak, aminek folytán a találmánnyal elérhető műszaki hatást egészében kell figyelembe venni.
3. lépés: Annak meghatározása, hogy az igényelt találmány kézenfekvő-e a terület szakembere számára.

2. Bizonyítási teher a közfelfogásra hivatkozás esetén

Ez a módosítás azt világítja meg, hogy amikor a bejelentő a végzésben hivatkozott közfelfogást kérdőjelezi meg, az elővizsgálónak azt az elvet kell követnie, hogy először bizonyítékot szolgáltat, és az indoklást később adja meg. „A hivatali végzésben az elővizsgálónak rendszerint bizonyítékot kell szolgáltatnia, ha felismeri, hogy az igénypontok műszaki jellemzői a közfelfogás szerint hozzájárulnak a műszaki probléma megoldásához” – mondja a javított irányelv.

Előfordulhat, hogy egy elővizsgáló a közfelfogásra hivatkozva minősíti ismertnek a találmányt. Az ilyen érvelés súlyosbítja az elővizsgálóra háruló bizonyítási terhet. A találmány közismertségére alapított elutasítás esetén a bejelentő megkérdőjelezheti az ilyen érvelés megalapozottságát, és annak bizonyítását kérheti.

A rendelkezés célja, hogy az elővizsgálók óvatosabban hivatkozzanak a közfelfogásra vagy közismertségre, különösen, ha a feltalálói tevékenység kapcsán hivatkoznak erre a tényezőre.

3. Szóbeli tárgyalás

A módosított irányelv egyértelművé teszi, hogy az elővizsgálók jogosultak az elővizsgálati eljárást szóbeli tárgyalással meggyorsítani telefonon vagy bármilyen korszerű módon, amikor a bejelentésnek a hivatali végzés megválaszolása után vannak még hiányosságai.

Mind a bejelentőnek, mind az elővizsgálónak joga van szóbeli tárgyalást kezdeményezni az érdemi vizsgálati eljárás bármelyik szakaszában. Az elővizsgáló elutasíthatja a szóbeli tárgyalásra irányuló kérelmet, ha mindkét fél teljesen kifejtette véleményét, és a vonatkozó tényeket egyértelműen azonosították. Emellett a módosításokat kiegészítették videokonferenciával, e-mail-levelezéssel és hasonlókkal.

A módosítás előtti irányelv csupán az első hivatali végzés kiküldése után tette lehetővé, hogy a bejelentő szóbeli tárgyalás megtartását kezdeményezze.

Németország

A) A Német Szabadalmi és Védjegy hivatal (Deutsches Patent und Markenamt, DPMA) szabadalmat adott az *Audi AG* (Audi) találmányára, mert sikeres volt a cég fellebbezése az elutasító végzés ellen a Szövetségi Szabadalmi Bíróságnál (Bundespatentgericht, BPG).

A DPMA elővizsgálati osztálya elutasította az Audi „Eszköz jellemzők bevitelére érintkezés nélkül” című szabadalmi bejelentését. E döntés szerint a találmány nélküli a feltalálói tevékenységet, különösen figyelembe véve a D1 és a D3 publikációból ismert technika állását. Az Audi e döntés ellen fellebbezést nyújtott be a BPG-nél.

A fellebbezés érdemi tárgyalása előtt vessünk rövid pillantást a szabadalom tárgyára és a D1 és a D3 publikációra. Elvileg az eszközfunkciók érintkezésmentes működtetése vagy ellenőrzése, amin a vita tárgyát képező szabadalom is alapszik, vagyis a virtuális szövegbevitel, ismert a technika állásából. A feltalálói tevékenység vizsgálatakor ezt figyelembe kell venni, és azt a kérdést kell tisztázni, hogy a találmány kézenfekvő lett volna-e egy szakember számára. A D1 eszközt ír le betűk érintkezés nélküli bevitelére egy képernyő és egy írásnyomokat felismerő egység segítségével. A D3 publikáció egy kijelző készüléket ír le képernyővel és közelségérzékelőkkel, ahol egy ellenőrző elem helyzetét és távolságát közelség szenzorokkal állapítják meg.

Az Audi azt a célt tűzte maga elé, hogy megjavított betűtípus-bevitelt és működést nyújtson a hagyományos lépések nélkül, amelyeket először meg kell tanulni. Lehetővé kívánta tenni, hogy ezt a rendszert több szempontból lehessen működtetni, például a gépjármű vezetője és utasa szempontjából.

A találmány és a vitatott szabadalom alapja az a felismerés, hogy olyan adaptív előírást kell létrehozni, amely egy (K) jellemző szerinti kimutatott virtuális írásrétegtől függ. Ebből a célból egy térbeli „virtuális írásréteget” használnak, aminek következtében egy felismerő egység követi egy ujj vagy egy toll nyomát a térben szabadon, például infravörös szenzorok

segítségével, és ebből felismeri magát az írásnyomot, és az írás térbeli helyzetét is meghatározza.

Az elutasító döntésben az elővizsgáló azzal érvelt, hogy ez a jellemző „egyértelműen szükséges a készülék helyes működésének eléréséhez, ami attól függ, hogy helyesen van-e elrendezve a képernyő síkja a képernyő és az írássík között, amit az input alapján az (I) jellemző határoz meg.

A BPG azonban nem fogadta el ezt az érvelést. A hivatkozott technika állásából nem lehet arra vonatkozó javaslatot kiolvasni, hogy ezt a két tényezőt olyan módon kell kombinálni, hogy a virtuális működési szint minden egyes működési lépés szempontjából adaptív módon újból meghatározódjon éppen úgy, mint a virtuális írásszint, és ez szintén „függ a virtuális írásszint helyzetétől [(K) jellemző]”. Például a D3 nyomtatvány ennek a virtuális működési szintnek a „rögzített” elrendezésére korlátozódik.

A BPG megállapítása szerint a technika állásából nem olvasható ki tényleges kapcsolat a felismert virtuális írásréteg és a virtuális működési elemek működési szintje között. A bíróság ehhez hozzáadta, hogy a további (K) jellemző az eredeti leírás 12. oldalán olvasható, valamint a (H) és (I) új jellemző szintén levezethető az eredeti bejelentési iratokból és a 2. ábrából.

Ez a megállapítás azért fontos, mert a bíróság megerősítette, hogy a szabadalmi igénypontok és a javított leírás az eredeti kinyilvánítás körén belül marad.

A BPG a fentiek alapján hatályon kívül helyezte az elővizsgálati osztály döntését, és a szabadalmat azzal a változtatással engedélyezte, hogy a bejelentés napjának elsőbbségével csak a 2. lap rajzot az 1. és a 2. ábrával engedélyezte, míg a leírást és az igénypontokat 2020. június 24-i elsőbbséggel fogadta el.

B) Egy testápolási termékeket előállító német szanitergyártó nem forgalmazhatja termékeit az ADLON védjeggyel – állapította meg nemrég az Európai Unió Bírósága, mert fennáll annak a veszélye, hogy ez tisztességtelen kihasználását jelentené egy berlini luxushotel korábbi azonos védjegye nagyrabecsültségének. Ezzel a CJEU megerősítette az EUIPO döntését, amely ellen a szanitergyártó fellebbezést nyújtott be.

a) Tények

A német szanitergyártó már 2012. augusztusban kérte az EUIPO-nál az ADLON szóvédjegy lajstromozását szaniterárukra. 2013. januárban a korábbi azonos uniós védjegy tulajdonosa felszólalt e védjegybejelentés ellen arra hivatkozva, hogy védjegye a 43. áruosztályba tartozó szolgáltatásokra az Európai Unió védjegyrendelete (UVR) 8. cikkének 5. bekezdése alapján ismert védjegynek minősül. Az EUIPO felszólalási osztálya a felszólalást teljes terjedelmében elutasította, mert nézete szerint a felszólalás alapját képező védjegy bizonyítékait a felszólaló részben elkésve nyújtotta be, és azok egyébként sem voltak kielégítők.

2018. augusztusban a felszólaló e döntés ellen fellebbezést nyújtott be. Az EUIPO fellebbezési tanácsa helyt adott a fellebbezésnek, és a bejelentést a védjegyrendelet 8. cikkének 5. bekezdése alapján elutasította. Azon a véleményen volt, hogy a védjegyrendelet 95. cikkének 2. bekezdése alapján jogosult figyelembe venni a korábbi védjegy ismertségének bizonyítására állítólag késve benyújtott bizonyítékokat. Emellett megállapította, hogy a bejelentett védjegy által felölelt áruk és azon szolgáltatások között, amelyek révén a korábbi védjegy ismertté vált, „gondolati kapcsolat” létezik. Ezért fennáll a korábbi védjegy nagyrebecsültsége tisztességtelen kihasználásának a veszélye.

A tanács döntése ellen a szanitergyártó a CJEU-nál nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte a döntés hatálytalanítását. E kérés alátámasztására azt adta elő, hogy a tanács a szolgáltatási alapelvbe ütközött, amely szerint a kérelmezőnek kötelessége az igényeinek alátámasztásához szükséges tényeket előadni.

b) A döntés

A CJEU elutasította a fellebbezést, mert megalapozatlannak találta a felperes által előadott keresetindokolást, amely szerint a fellebbezési tanács a szolgáltatási alapelvbe ütközött, amikor figyelembe vette az ügy vizsgálatakor a késve benyújtott bizonyítékokat. Minthogy a vitatott dokumentumokat már benyújtották a felszólalási osztálynak – és nem először a fellebbezési tanácsnak –, az UVR 95. cikkének 2. bekezdése mértékadó, amely szerint az EUIPO-nak nem szükséges (braucht nicht) figyelembe vennie olyan tényeket és bizonyító anyagokat, amelyeket a peres felek elkésve nyújtanak be. Ehhez a bíróság megjegyzi, hogy a „braucht” szó használatából következik, miszerint semmiképpen sem tiltott az EUIPO számára, hogy késve feladott tényeket és bizonyító anyagokat figyelembe vegyen; mindenesetre a peres feleknek sem volt igényjogosultságuk ilyen figyelembevételre. Az EUIPO véleménye szerint sokkal inkább arról kell döntenie, hogy a tényeket – például azon az alapon, hogy nyilvánvalóan befolyásolják a döntést – figyelembe kell-e venni.

A CJEU a továbbiakban megerősítette a felszólaló védjegyének ismertségét, és emiatt adottnak tekintette a tisztességtelen kihasználás veszélyét. Bár a felperes előadta, hogy nincsenek átfedések a megtámadott védjegy által érintett szanitertermékek és a régebbi védjegy által érintett szállodai szolgáltatások között, azonban a CJEU ezt az érvet elutasította. A bíróság látott olyan veszélyt, hogy a forgalomban összekapcsolódhat a perben szereplő két védjegy. Egyrészt a jelzések azonosak, másrészt a per tárgyát képező védjegyek által érintett áruk és szolgáltatások között némi kapcsolat áll fenn. A vendéglátási és szállodai szolgáltatások elvégzéséhez kényszerűen kell alkalmazni szanitertermékeket, aminek következtében a vonatkozót áruk és szolgáltatások egymást kiegészítő viszonyban állnak. Ennek következtében a felperes a vizsgált esetben hasznot húzhat a saját áru számára a korábbi védjegy vonzerejéből, jó híréből és tekintélyéből anélkül, hogy ezért ellenszolgáltatást nyújtana. Ezért adva van az Európai Unió védjegyrendelete 8. cikkének 5. bekezdése értelmében a régebbi védjegy nagyrebecsültségének tisztességtelen kihasználtsága.

Oroszország

2014-ben a függő találmányokra vonatkozó külön cikket iktattak be az orosz polgári törvénykönyvbe, amely szerint egy találmány (vagy használati minta vagy minta) függ egy korábbi elsőbbségű szabadalmazott találmánytól (vagy használati mintától vagy mintától), ha használata egy termékben vagy eljárásban nem lehetséges anélkül, hogy használná az említett másik találmányt (vagy használati mintát vagy mintát).

Korábban is volt rendelkezés az orosz jogalkotásban egy találmány használatáról egy második (függő) találmányra vonatkozó szabadalom tulajdonosa által. A rendelkezés szerint, összhangban a TRIPS 31. cikkével, a második szabadalom tulajdonosa bírósági úton kényszerengedélyt kaphat az első szabadalom használatára, feltéve, hogy a második szabadalomban igényelt találmány fontos műszaki haladást jelent, és jelentős gazdasági nyereséget biztosít az első szabadalomban igényelt találmányhoz viszonyítva.

A törvény 2014. évi fontos kiegészítése világosan jelzi, hogy egy függő találmányra (vagy használati mintára vagy mintára) vonatkozó szabadalom tulajdonosa nem jogosult saját megoldását használni az első találmányra adott szabadalom tulajdonosának engedélye nélkül.

Oroszországban a szellemi tulajdonra vonatkozó gyakorlatot befolyásoló esemény volt a legfelsőbb bíróság grémiumának 2019. április 23-i, 10-es sz. döntése a polgári törvénykönyv 4. részének alkalmazásáról. Az ilyen döntések nem képeznek önmagukban jogforrást, azonban meghatározzák a szóbeli tárgyalások megközelítését az adott bíróságok által.

A legfelsőbb bíróságnak ez a döntése azért fontos, mert:

- összefoglalta a szellemi tulajdonra vonatkozó bírósági gyakorlat valamennyi lényeges kérdését;
- mindegyikkel kapcsolatban iránymutatással szolgált; és
- helyettesítette a tárgyra vonatkozó összes korábbi döntést.

A döntés egyértelművé tette az ütköző szabadalmak kérdését azzal, hogy világos különbséget tett két különböző kérdés között:

- amikor két szabadalom azért ütközik, mert a találmányok (vagy használati minták vagy minták) egyike függ a másiktól; és
- amikor két szabadalmat lényegileg azonos igénypontokkal engedélyeztek.

A döntés megállapítja, hogy a bíróság olyan bitorlási ügyben, ahol a második találmány függ az elsőtől, megállapíthatja az első szabadalom bitorlásának tényét attól függetlenül, hogy a második szabadalmat használják-e. A következtetés a 2014. évi törvénymódosításon alapszik, amely nem engedi meg, hogy a második találmány szabadalmasa használja a saját szabadalmát anélkül, hogy engedélyt kapna az első szabadalom tulajdonosától.

Ugyanakkor a legfelsőbb bíróság döntése megerősítette a bíróságnak azt a korábbi véleményét, hogy minden esetben, amikor az ütköző szabadalmak igénypontjai lényegileg

azonosak, a bíróság nem állapíthatja meg az első szabadalom bitorlását, csak akkor, ha a második szabadalmat érvénytelennek nyilvánították.

Az ütköző szabadalmak újabb gyakorlatát egy sor gyógyszerügyi per uralta, ahol a *Nativa*, egy orosz, generikus gyógyszereket gyártó vállalat, számos szabadalmat kapott olyan szabadalmak által védett ismert gyógyszerek új kristályos alakjaira, amely szabadalmak tulajdonosai nemzetközi gyógyszervállalatok (ideértve a *Sugen/Pfizert*, a *Novartist*, a *Bayer*t, az *AstraZenecát*, a *Bristol-Myers Squibbet* és másokat) voltak.

A perek fő jellemzői a következők:

- A *Nativa* szabadalmat kapott egy ismert gyógyszer új, kristályos módosulatára, továbbá engedélyt kapott a generikus gyógyszer forgalmazására. Az említett gyógyszer a nemzetközi gyógyszervállalat nevére engedélyezett eredeti szabadalom oltalmi köre alá esett.
- Az eredeti szabadalmat birtokló vállalat pert indított szabadalmának bitorlásáért.
- A *Nativa* azzal felelt, hogy a generikus terméket saját szabadalma alapján állította elő. Egyes esetekben a *Nativa* ellenkeresetet indított, kényszerengedélyt kérve ahhoz, hogy az eredeti szabadalom szerinti találmányt használhassa, mert a *Nativa* szabadalma egy függő találmányt véd, amely fontos műszaki haladást jelent, és jelentős gazdasági hasznot eredményez.

A legújabb bitorlási ügyeket, ideértve a *Nativa* ügyeit is, a legfelsőbb bíróság 2019. évi, fentebb idézett állásfoglalása szerint ítéltek meg. Különösen ütköző szabadalmak esetén a bíróságok általában az alábbi három kérdésre összpontosítottak:

- Az állítólagos bitorló a felperes szabadalmát használja-e?
- Az állítólagos bitorló saját szabadalmát használja-e?
- A két szabadalom igénypontjai lényegileg azonosak-e?

Példaként említjük, hogy a *Novartis v. Nativa*-ügyben (A41-85807/2016) a bíróság az originátor javára döntött, és elrendelte, hogy a *Nativa* szüntesse meg az eredeti szabadalom bitorlását, és elutasította az alperesnek azt az állítását, hogy a saját szabadalmát használta, megjegyezve, hogy a szabadalmak nem voltak azonosak.

A *Bristol-Myers-Squibb v. Nativa*-ügyben (A41-87845/2017) a bíróságok eredetileg a *Nativa* oldalán álltak, és elutasították az állítólagos bitorlásért perlő felet, azonban a Szellemi Tulajdoni Bíróság felülbíráta ezeket a döntéseket, megjegyezve, hogy a *Nativa* nem bizonyította, miszerint saját szabadalmát használta, és hogy szabadalma azonos volt a felperes szabadalmával. Az ügyet a bíróság visszautalta az elsőfokú bíróságnak, amely az originátor javára hozott döntést.

Másrésről a *Bayer v. Nativa*-ügyben (A41-3828/2018) a bitorlási keresetet elutasította mind az elsőfokú, mind a fellebbezési bíróság azon az alapon, hogy a *Nativa* a saját szabadalma szerinti találmányt használta. Ezt az ügyet a Szellemi Tulajdoni Bíróság mint felsőbb bíróság fogja megítélni.

Bitorlási ügyekkel foglalkozva az orosz bíróságok arra törekcsenek, hogy megállapítsák, az alperes a szabadalmazott megoldást használja-e. Ha ez a tény bebizonyosodik, a bitorlási pert rendszerint lefolytatják még akkor is, ha az alperes a saját szabadalmát is használja a termék előállításában. A bitorlási keresetet azonban el lehet utasítani a legfelsőbb bíróság állásfoglalása szerint ha megállapítják, hogy a két szabadalomnak lényegileg azonosak az igénypontjai. Ilyen esetben a bitorlási keresetet elutasítják, amíg az egyik szabadalmat megfelelő eljárásban érvénytelennek nem nyilvánítják.

Függő találmányokra vonatkozó kényszerengedélyügyek kapcsán a Nativa perei különösen fontos területet jelentenek versengő gyógyszerállalatok esetében.

Oroszországban az első kényszerengedélyügyet (A40-71471/17) a Nativa folytatta a *Celgene* ellen (a felperes engedélyt kért a *Celgene* lenalidomidra vonatkozó szabadalmának használatára). Ez a döntés túlélt egy fellebbezést, azonban később a Nativa szabadalmát a Rospatent Szabadalmi Fellebbezési Tanácsa érvénytelenítette feltalálói tevékenység hiánya miatt. Végül a két fél megegyezett, és a kényszerengedélyt érvénytelenítették.

A kényszerengedély kérdése megjelent egy bitorlási perben (A40-166505/2017) is, amelyet a Nativa ellen a *Sugen LLC* és a *Pharmacia & Upjohn* indított. A felperesek azt állították, hogy a Nativa törvénytelenül használja szabadalmazott találmányukat. Az alperes (ugyanabban az eljárásban) ellenkeresetet nyújtott be, amelyben kényszerengedélyt kért. A bíróság helyt adott ennek a keresetnek, és elrendelte, hogy az eredeti felperesek adjanak használati engedélyt. E döntés ellen a felperesek fellebbezést nyújtottak be, amelyet a legfelsőbb bíróság 2020. február 20-án elutasított.

Oroszországban jelenleg is több kényszerengedélyügy van folyamatban. A legfelsőbb bíróság és a Szellemi Tulajdoni Bíróság döntése alapján megállapítható, hogy a Nativa saját függő szabadalmaira való hivatkozása az orosz bíróságok előtt sem bizonyult megfelelő érvnek.

A kényszerengedélyek ügye Oroszországban hosszú ideig Pandora szelencéjének bizonyult, amely azonban most kinyílt, és a bíróságok meghozták első döntéseiket. A gyakorlat bonyolult helyzetet tükröz, amelyben a Szellemi Tulajdoni Bíróság megpróbál következetes döntésekkel világos helyzetet teremteni.

Románia

Egy *Calin Gabriel Costea* nevű román állampolgár 2018. május 2-án a Román Állami Találmányi és Védjegy hivatalnál kérelmet nyújtott be a *FLAMMKUCHEN* szóvédjegy lajstromozása iránt. 2018. júniusban az *Association pour le Développement de la Flammekueche d'Alsace* (Elzászi Társaság a Flammekueche Fejlesztéséért) felszólalt a hivatalnál arra hivatkozva, hogy védi és segíti elterjeszteni (egyebek mellett) a körzet hagyományos Flammkuchen (német), flammekueche (elzászi dialektusban) vagy tarte flambée (francia) nevű hagyományos termékét. Ez egy kenyértészta, amelyet nagyon vékonyra hengerelnek négyszögletes vagy

ovális alakban, majd friss fehér krémsajttal, vékonyra szeletelt hagymával és szalonnával lefednek. Ez egyike a körzet leghíresebb különlegességeinek.

A felszólaló hivatkozási alapját képező FLAMMEKUECHE D'ALSACE kollektív európai védjegyet 2012. december 28-án lajstromozták a 30. áruosztályban édes vagy sós süített, fagyasztott, vákuumban főzött vagy gázzal süített gyümölcstortákra.

A bejelentő nem volt sem az elzászi, sem más hasonló társaság tagja. Emellett nem is lehetett ennek a társaságnak a tagja a kollektív FLAMMEKUECHE D'ALSACE védjegy használati szabályzatának III(1) cikke szerinti feltételeknek megfelelően, különös tekintettel lakóhelyére, foglalkozására és a francia hagyományok megőrzésére.

A felszólaló kifogásai a következő abszolút okokon alapultak:

- A védjegybejelentés nélkülöz minden megkülönböztető jelleget.
- A bejelentés kizárólag olyan jelekből vagy jelzésekből áll, amelyek a kereskedelemben felhasználhatók az áruk vagy szolgáltatások megjelölésére, különösen a fajta, a minőség, a földrajzi eredet vagy egyéb jellemzők vonatkozásában.
- A bejelentés becsapja a közönséget, különösen az áruk vagy szolgáltatások földrajzi eredete, minősége és jellege tekintetében.

Felszólalását a korábbi európai uniós kollektív védjegyre alapozva a felszólaló hangsúlyozta azt a tényt, hogy a román védjegybejelentés egyetlen eleme, vagyis a FLAMMKUCHEN felelt meg a felszólaló európai uniós kollektív védjegye FLAMMEKUECHE elemének, ahol a román védjegybejelentésben megjelölt 29., 30. és 41. áruosztály részben vagy teljesen megegyezett a felszólaló kollektív védjegye által védett áruk és szolgáltatások áruosztályának.

A felszólalás benyújtása után a bejelentő nem fizette be a román védjegybejelentés vizsgálati díját, ezért a román hivatal 2019. június 4-án teljes egészében elutasította a FLAMMKUCHEN védjegy lajstromozása iránti kérelmet.

Spanyolország

a) Bevezetés

A védjegytvörvények a rosszhiszemű lajstromozást érvénytelenné teszik. E rendszabály célja, hogy a jogi helyzetet visszahelyezzék egy korábbi állapotba annak érdekében, hogy kiküszöböljék azokat a hatásokat, amelyeket egy rosszhiszeműen lajstromozott védjegy idézett elő, és érvénytelenítsék az így lajstromozott védjegyet.

A rosszhiszeműség esetére létrehozott törvény alkalmazása a bíróságokat arra vezette, hogy olyan következetes esetjogot fejlesszenek ki, amelyből levezethetők a rosszhiszeműség fennforgása megállapításának követelményei egy védjegy lajstromozásakor.

Itt most nagyon röviden összefoglaljuk azokat a jelzéseket, amelyek, levezetve az Európai Unió Bíróságának esetjogából, felfedik a rosszhiszemű lajstromozást (a CJEU döntése 2009. június 11-én a C-529/07 sz. ügyben):

- (i) Az a tény, hogy a bejelentő tudja vagy tudnia kell, miszerint egy harmadik fél legalább egy tagállamban azonos vagy hasonló jelzést használ azonos vagy hasonló terméken, ami zavart okozhat a lajstromoztatni kívánt jelzéssel kapcsolatban.
- (ii) A bejelentő szándéka megakadályozni ezt a harmadik személyt ennek a jelzésnek a további használatában.
- (iii) A harmadik fél jelzése és a lajstromoztatni kívánt jelzés által élvezett jogi oltalom mértéke.

A CJEU által lefektetett irányelveket követve a spanyol bíróságok nemzeti szinten vitákat folytattak, alkalmazva és fejlesztve a rosszhiszemű lajstromozás alapvető megállapításának ismérveit, ezáltal megerősített esetjogot hozva létre.

Az alábbiakban egy harmadik fél rosszhiszemű lajstromozását és a Barcelonai Kerületi Bíróság egy ügyben 2020. április 30-án hozott ítéletét ismertetjük.

b) Az ügy ismertetése

A vizsgált ügyben a BOCAPINCHO/BOCAPINTXO védjegyek tulajdonosa kizárólagos jogának bitorlásáért perelt egy vállalatot azon az alapon, hogy a lajstromozott kifejezést hirdetésekben használta.

Védekezésében az alperes vállalat korábbi szellemi tulajdon-jogaira hivatkozott, amelyeket azáltal szerzett, hogy a lajstromozott kifejezést egy hirdetési kampány számára hozta létre. Emellett ellenkeresetet indított a felperes ellen, amelyben a védjegyek érvénytelenítését kérte, mert azokat rosszhiszeműen lajstromozták. Az alperes azon az alapon is kérte a lajstromozott jelzés teljes érvénytelenítését, hogy az ő szellemi tulajdon-jogai korábbiak voltak, és hogy a jelzés nem rendelkezett megkülönböztetőképeséggel, mert leírta azokat a termékeket, amelyeket megkülönböztetni próbált.

A BOCAPINCHO/BOCAPINTXO védjegyek egy hirdetési kampány során születtek, amelynek célja volt megemlékezni a *Pans & Company* (Pans) koncessziós (franchise-) cég alapításának 25. évfordulójáról.

A hirdetési kampány során egy új terméket hoztak létre (szendvics és hús nyárson), amelyet BOCAPINCHONAK/BOCAPINTXONAK neveztek, és amelyet a híres *Karlos Arguiñano* mutatott be, aki a recepteket készítette. Emellett egyéb hirdetési elemeket is létrehozott a kampány számára, így képeket, videókat, énekeket, tréfákat, játékokat. Mindezeket a kereskedelmi hirdetések különböző analóg és digitális médiumokon keresztül kívánták terjeszteni, így Spanyolország főbb városaiban elhelyezett hirdetőablakon, kiállítással a franchise üzletekben, ahol a hirdetési kampány számára létrehozott összes videót meg lehetett tekinteni. Az új termék hirdetését és eladását két hónapra tervezték, a videók azonban a vállalat weboldalán hosszabb időn át lennének láthatók.

A Pans hirdetési kampányának megkezdése előtt néhány nappal nyújtott be a *Comess Group de Restauración S.L.* (Comess) kérelmet a Spanyol Szabadalmi és Védjegyhivatalnál a BOCAPINCHO és a BOCAPINTXO kifejezést tartalmazó két védjegy lajstromozása iránt.

Ez a különös egybeesés nem került el a Pans vállalat szabadalmi ügyvivőjének a figyelmét, aki a hivatalnál felszólalt a védjegybejelentések ellen, és faxon levelet küldött a bejelentőnek, amelyben tájékoztatta a Pans korábbi szellemi tulajdon-jogairól, amelyek a védjegyként lajstromoztatni kívánt kifejezéseket magában foglaló hirdetés létrehozásából származtak.

A védjegybejelentő írásban tagadta, hogy tudott volna arra a jelzésre vonatkozó további jogokról, amelyek a védjegybejelentések lajstromozásának tárgyát képezték. Emellett elsőbbségi jogot igényelt a lajstromozásra, és arra figyelmeztette a Pans ügyvivőjét, hogy kizárólagos joga gátolja a jelzés használatát harmadik felek számára.

A védjegybejelentési eljárás folytatódott, és a védjegyeket a benyújtott felszólalás ellenére lajstromozták. Időközben a védjegybejelentő, aki most már lajstromozó volt, figyelmeztetést küldött a hirdető vállalatnak, hogy megakadályozza a BOCAPINCHO/BOCAPINTXO kifejezés felhasználását hirdetési célokra, és néhány hónappal később bitorlási pert indított a Pans ellen védjegyjogainak megsértéséért.

c) A peresedés és a Barcelonai Kereskedelmi Bíróság döntése

Ebben az ügyben az alperes vállalatnak kettős kihívással kellett szembenéznie, mert bizonyítania kellett, hogy: (i) a védjegybejelentések benyújtása előtt hozta létre hirdetését, és (ii) a védjegylajstromozást kérő ismerte a hirdetés céljára létrehozott nevet. A fő nehézséget azonban az okozta, hogy a hirdetési kampányt nem hozták nyilvánosságra a védjegyek lajstromozásának időpontjáig.

A felperes igénye elleni védekezéshez jelentős segítséget nyújtott a rosszhiszemű lajstromozásra vonatkozó esetjog. Így először a levelek, amelyeket a bejelentő küldött a hirdetési vállalatnak, kérve a használat megszüntetését, azt mutatták, hogy a védjegylajstromozás kérelmezője meg kívánta gátolni a BOCAPINCHO/BOCAPINTXO kifejezés Pans általi használatát, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy azt a Pans hozta létre hirdetési kampánya számára. Másodszor a kifejezés mint hirdetési alkotás szellemi tulajdoni oltalmat élvezett. Ugyanakkor a Pans még nem bizonyította azt a tényt, hogy a bejelentő ismerte az ő jelzését, és jelzésének a védjegybejelentés előtti használatát sem tudta igazolni, holott az esetjog szerint ez volt a harmadik követelmény.

A védekezéshez szükséges bizonyításhoz vizsgálni kellett az egész hirdetési eljárást a gondolat megszületésétől egészen a publikálásig. Ezt a feladatot a Pans a hirdetővállalattal, valamint az ügyben részt vevő médiumokkal és hirdető ügynökségekkel együttműködve végezte el.

A vizsgálat eredménye olyan bizonyítékot szolgáltatott, amely lehetővé tette azt a feltevést, hogy a védjegyeket bejelentő vállalat hozzáférhetett a hirdetés megalkotásához. Két lehetőséget találtak ugyanis arra, hogy a védjegybejelentő tudomást szerezhetett a BOCAPINCHO/BOCAPINTXO kifejezésről. Egyrészt vita volt a hirdető vállalat egy korábbi alkalmazottjával, aki a védjegybejelentéseket benyújtó vállalatnál éppen a bejelentés napja előtt egy nappal

kezdett dolgozni. Másrészt a hirdető vállalatnak tudomása volt arról, hogy a Pans egy koncessziósának is volt egy ügye a védjegybejelentéseket benyújtó vállalatnál.

A fenti tényeket az eljárás folyamán szerzett különböző bizonyítékokkal támasztották alá. Így bizonyították, hogy a hirdetés elemeit a hirdető vállalathoz közeli személyek egy körének kinyilvánították a védjegybejelentések benyújtása előtt, és kapcsolatot állapítottak meg a hirdetési elemekhez hozzájutó személyek és a lajstromozó között.

Ilyen módon lehetővé vált megalapozni egy olyan feltevést, amely a bíró számára megengedte, hogy meghatározza, miszerint a kérdéses védjegyet korábban használták, és hogy a lajstromozó tudomással bírhatott a Bocapinchókat támogató hirdetési kampányról a nyilvánosságra hozatal előtt.

További tényezők is hozzájárultak ahhoz, hogy a bíróság meggyőződhesen a védjegybejelentő rosszhiszeműségéről: (i) a védjegybejelentő nyilvánvaló szándéka annak megakadályozására, hogy a hirdető vállalat használhassa a hirdetés céljára megalkotott szót; és (ii) a lajstromozott védjegyek használatának hiánya, minthogy a védjegyeket lajstromozásuk után sohasem használták.

A Barcelonai Kereskedelmi Bíróság döntésének meghozatalakor egyértelműen támaszkodott a CJEU, valamint a Spanyol Legfelsőbb Bíróság hasonló jellegű ügyekben hozott korábbi ítéleteire. Döntésében a következő tényezőket emelte ki.

- (i) A jelzés korábbi használata. Az ügy tárgyalása során kiderült, hogy a hirdetési elemek ismertté váltak személyek egy olyan körében, amelynek kapcsolata volt a védjegyek lajstromozójával. Ezt a bizonyított tények alapján lehetett megállapítani anélkül, hogy szükség lett volna a nagyközönség körében való ismertségre.
- (ii) Az ügy valamennyi elemének elemzése egyértelműen bizonyította a bejelentő rossz szándékát, mert a védjegyeket ténylegesen sohasem használta.

A bíróság a bizonyított tények alapján megállapította, hogy a védjegybejelentéseket benyújtó vállalat rosszhiszeműen kérte a védjegyek lajstromozását. Ezért a két védjegylajstromozást semmisnek nyilvánította.

Svájc

A) A Svájci Szövetségi Tanács 2020. október 14-én egy előzetes tervezetet publikált a szabadalmi törvény felülvizsgált változatáról.

A tervezett főbb változásokat az alábbiakban foglaljuk össze.

- Mindenre kiterjedő szabadalmi elővizsgálati eljárás, ideértve az újdonság és a feltalálói tevékenység vizsgálatát.
- Engedélyezés utáni felszólalási eljárás, amely kiterjed az állítólag hiányzó újdonságra és feltalálói tevékenységre is.
- Új használati minta bevezetése érdemi vizsgálat nélkül és 10 év oltalmi idővel.

- Adminisztratív törlési eljárás használati minták ellen, amelyet bármikor meg lehet indítani, akár az engedélyezést követő kilenc hónapot követően.
- Fellebbezési eljárás lehetősége a Szövetségi Adminisztratív Bíróság előtt a vizsgálati eljárásban. Ki lehet jelölni műszaki szakértelemmel rendelkező bírót.

A legfontosabb javasolt innováció a Szellemi Tulajdoni Intézet által mindenre kiterjedően vizsgált nemzeti szabadalom bevezetése. A jelenlegi törvény szerint az intézet a nemzeti szabadalmi bejelentéseknek csupán korlátozott vizsgálatát végzi el, amely csak az igényelt találmány műszaki jellegét, kielégítő kinyilvánítását, egyértelműségét, a találmányi gondolat egységét és az alaki követelményeket vizsgálja. Az új törvény hatálybalépése után az újdonság és a feltalálói tevékenység két döntő követelményét is vizsgálná. A szabadalmi törvény felülvizsgált változata kiterjeszti az intézet vizsgálati hatáskörét, és azt egy színvonalra emeli az Európai Szabadalmi Hivataléval, amely mindig részletesen vizsgálta a szabadalmi bejelentéseket. Bár az újdonság és a feltalálói tevékenység mindig feltétele volt egy svájci szabadalom jogi érvényességének, ezt a két követelményt azonban Svájcban az elővizsgálati eljárásban sohasem vizsgálták. Harmadik feleknek, akik egy svájci szabadalmat az újdonság és a feltalálói tevékenység állítólagos hiánya miatt kívánnak érvényteleníteni, a jelenlegi törvény szerint a Szövetségi Szabadalmi Bíróság előtt kell megsemmisítési eljárást kezdeményezniük.

A második legfontosabb változás a használati minta tervezett bevezetése a műszaki találmányok további oltalmi jogaként. Ez az ún. „kisszabadalom” a jogalkotók szándéka szerint helyettesíteni fogja a jelenlegi svájci nemzeti szabadalmat, azonban oltalmi ideje csupán 10 év lesz. Emellett használati mintával nem lehet védeni a biotechnológiai, gyógyászati és vegyi anyagokat és eljárásokat. Fontos viszont, hogy a használati mintát csupán korlátozott vizsgálati eljárásnak vetik alá, amely egyszerűbb, emellett gyorsabb és olcsóbb is lesz, ugyanakkor azonban kizárja a nyilvánvalóan visszaélő bejelentéseket. A használati mintákra vonatkozó eljárásban nem vizsgálják az újdonságot és a feltalálói tevékenységet. Ezért a használati minta az olyan svájci bejelentők szükségleteit elégítené ki, akik találmányukra egyszerű és használható oltalmat kívánnak szerezni igen rövid időn belül, mialatt szabadalmi bejelentésük még függőben lehet.

Ez a tervezett kettős rendszer egyrészt teljesen vizsgált szabadalmakkal, másrészt használati mintákkal vállalatoknak és feltalálóknak egyaránt választási lehetőséget biztosít találmányaik védelmére. Az új rendszer egyik célja, hogy növelje Svájc vonzerejét innovációs helyszínként.

Harmadszor az új javaslat további felszólalási okokat nyújt olyan harmadik felek számára, akik engedélyezés utáni felszólalási eljárásban érvényteleníteni akarnak svájci szabadalmakat. A felszólalási eljárást a szabadalom engedélyezésétől számított kilenc hónapon belül kell megkezdeni. Mostanáig a svájci felszólalási eljárások általában arra a kérdésre korlátozódtak, hogy a Szellemi Tulajdoni Intézet a biotechnológia területén megfelelően kezelte-e a kizárásokat. Az új felszólalási eljárás minden felszólalási okra alkalmazható, ideértve

az újdonság és a feltalálói tevékenység állított hiányát is. Emellett a javasolt módosítások lehetővé teszik harmadik felek számára nem csupán az egész szabadalom, hanem egyes szabadalmi igénypontok kifogásolását is. Továbbá az intézet jogosult hivatalból folytatni a felszólalási eljárást akkor is, ha a felszólaló fél visszavonja felszólalását.

A törvénytervezet egy új adminisztratív törlési eljárást is biztosít használati minták ellen, amelyet az engedélyezéstől számított kilenc hónap elteltével bármikor meg lehet indítani.

Mind a szabadalmas, mind a felszólaló benyújthat fellebbezést a Szellemi Tulajdoni Intézet döntése ellen a Szövetségi Adminisztratív Bíróságnál. Elvileg már most is lehetséges, hogy a vesztes fél fellebbezést nyújtson be az intézet döntése ellen, azonban csak korlátozott körben, ami miatt a gyakorlatban ezt a lehetőséget nem használják.

Mínthogy mind az intézet mind a Szövetségi Adminisztratív Bíróság számára szükséges lesz, hogy a jelenlegi javaslat hatálybalépése után foglalkozzanak a szabadalmakra vonatkozó technika állásával, valamint az újdonság és a feltalálói tevékenység kérdésével, biztosítani kell, hogy az elővizsgálók és a bírók műszaki tudással is rendelkezzenek. Ennek a szükségletnek a megoldása nyilván nem lesz könnyű feladat.

További eljárási változás, hogy az angolt mint a tudomány és a kutatás hivatkozási nyelvét fel lehet majd használni a bejelentési és a felszólalási eljárásban.

Az eljárási hatékonyság érdekében a Szellemi Tulajdoni Intézet jogosult lesz együttműködni és információt cserélni más nemzeti és nemzetközi szabadalmi hivatalokkal.

Összefoglalóan megállapítható, hogy a tervezet mindenre kiterjedő új szabadalmi rendszerrel fogja ellátni Svájcot, amely független lesz az Európai Unió szintjén bekövetkező szerződésektől. Jól ismert, hogy Svájc nem tagja a tervezett egységes európai szabadalmi rendszernek, amely magában foglalja az egységes hatályú európai szabadalmat és az Egységes Szabadalmi Bíróságot, így a svájci szabadalmi rendszer felülvizsgálata figyelembe veheti az ilyen irányú változásokat is.

B) A vizsgált ügy tárgyalását 2017-ig visszamenve kezdjük, amikor a svájci Szövetségi Szabadalmi Bíróság megtiltotta az *Imt Medical AG*-nek (*Imt*) (amelyet időközben megszerzett a *Vyair Medical*), hogy kereskedjen bizonyos lélegeztetőgépekkel, mert azok bitorolták a *Hamilton Medical AG* (*Hamilton*) 1 984 805 B1 sz. európai szabadalmának svájci érvényesítését. Az *Imt* a Svájci Legfelsőbb Bírósághoz nyújtott be fellebbezést, egyebek között azt állítva, hogy a szabadalom az Európai Szabadalmi Egyezmény 52. cikke szerint nem oltalmazható tárgyra vonatkozik, továbbá hogy a grafikai jellemzők nem műszakiak, és az ESZE 56. cikke szerint nem járulhatnak hozzá a feltalálói tevékenységhez. A legfelsőbb bíróság elutasította a fellebbezést, és megerősítette a Szövetségi Szabadalmi Bíróság döntését.

A *Hamilton* szabadalma lélegeztetőgépeknek nevezett orvosi készülékekre vonatkozik, amelyek fizikailag mozgatnak lélegezhető levegőt ki és be egy páciens tüdejébe, illetve tüdőjéből légzés biztosítása céljából, amikor maga a páciens képtelen lélegezni. Hasonló gépek most gyakran szerepelnek az újságokban a COVID-19 kezelése kapcsán. A szabadalom a

gép védelmére is vonatkozik: igényel többek között egy élőként ábrázolt tüdőt, amely a páciens minden egyes lélegzésével összehúzódik és kitégűl, valamint grafikai elemeket használ számos vonatkozó gépi paraméter szemléltetésére ebben az egyetlen grafikai szemléltetésben. A független szabadalmi igénypont jellemzői a következők:

1A Eszköz egy képernyővel

1B ahhoz, hogy azon ábrázolni lehessen egy páciens mechanikai légzésével szerzett változó értékeket,

1C eszközökkel ahhoz, hogy legalább három különböző eredetű, változó értéken keresztül szerezzünk (értékeket),

1D

[a] és eszközök az értékek ábrázolásához,

[b] amelyek lehetővé teszik a szerzett értékek együttes minőségi ábrázolását a képernyőn

[c] egyetlen elemben,

1E

[a] és egy grafikai elem, amely magában foglalja

[b] egy tüdőalak képi ábrázolását,

[c] a tüdőalak jelenlegi mintáját, amely minőségi információt tartalmaz a tüdő teljesítményéről,

azzal jellemezve, hogy

1F

[a] az értékeket képviselő eszközök úgy vannak megtervezve, hogy

[b] a lélegeztetett tüdő egy térfogatváltozása, amelyet minden egyes lélegzéssel létrehozunk, méretet tükröző módon van ábrázolva

[c] a tüdőalak e térfogatváltozásnak megfelelő méretváltozásával,

[d] magában foglalva a tüdőalak körvonalának élőként való ábrázolását,

[e] aminek a kivitelezése minőségi információt tartalmaz a tüdő teljesítményéről.

A felek azon vitatkoztak, hogy az 1F [b] és [c] jellemzők döntőek-e az újdonság és a feltalálói tevékenység szempontjából.

A fellebbező Imt azzal érvelt, hogy a tüdő igényelt ábrázolása élőként nem műszaki vonás, mert csupán „esztétikai alkotás információ adásához”, és a találmányt az ESZE 52(2)(b) és (d) cikke alapján kizárja a szabadalmazhatóságból. Az Imt továbbá azzal érvelt, hogy egy ilyen nem műszaki jellegű ábrázolás az ESZE 56. cikke szerint nem használható fel a feltalálói tevékenység megalapozásához. Az Imt azzal is érvelt, hogy egy igényelt lélegeztetőgép használójának a találmány nem nyújtott segítséget, és egyáltalán nem történt hihető hozzájárulás egy műszaki probléma megoldásához.

A bíróság megállapította, hogy egyetlen műszaki jellemző elegendő ahhoz, hogy egy műszaki és nem műszaki jellemzőkön alapuló, ún. „vegyes” kombinációs találmányt szabadalmazhatóvá tegyen (lásd az Európai Szabadalmi Hivatal fellebbezési tanácsának T 641/00 sz. döntését). A bíróság egyértelművé tette, hogy a találmány műszaki jellegének vizsgálatakor

mellékes a technika állásához viszonyított megjavult hatás. A vizsgált esetben vitathatatlan műszaki hatások, így a gép képernyője a találmányt mint egészet műszakivá és ennek megfelelően szabadalmazhatóvá tette.

A következő kérdés a feltalálói tevékenység vizsgálata volt.

Jól megalapozott tény, hogy egy olyan igényponti jellemző, amely műszakilag nem járul hozzá az igényelt találmány megvalósításához, nem használható fel a feltalálói tevékenység megalapozásához (lásd a Svájci Legfelsőbb Bíróság T 641/00, T 258/03 és T 531/03 sz. döntését). Ennek megfelelően döntő kérdés volt, hogy az igénypont 1F [b] és [c] jellemzői szerint láthatóvá tett tüdő bemutatása a gép képernyőjén műszaki jellemzőnek volt-e tekintendő az ESZE 56. cikke alapján.

A legfelsőbb bíróság, egyetértve a Szövetségi Szabadalmi Bírósággal, és utalva elsősorban az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) T 1802/13 és T 336/14 sz. döntéseire, megállapította, hogy az információ bemutatása műszaki jellegű lehet, ha:

- a gép műszaki állapotára vonatkozik;
- hihetően segíti a felhasználót a műszaki feladat végrehajtásában; és
- folytonos és irányított humán–gép együttműködést hoz létre.

A bíróság szerint a Szövetségi Szabadalmi Bíróság helyesen állapította meg, hogy a Hamilton szabadalmaztatott készülékének képernyője kielégíti ezeket a követelményeket. A Szövetségi Szabadalmi Bíróság véleménye szerint azok a térfogatváltozások, amelyeket az élőként ábrázolt tüdő mutat a páciens minden egyes lélegzésénél, kimutatták a lélegeztetőgép beállítása szerinti légzéstérfogatot és légzésfrekvenciát. Ezért ez az információ a gép beállítását, vagyis a műszaki állapotát szemlélteti.

Arról, hogy a felhasználó segítése „hihető” volt-e, a legfelsőbb bíróság úgy vélekedett, hogy a Szövetségi Szabadalmi Bíróság nem kimondottan foglalkozott ezzel a kérdéssel, hanem azt találta, hogy a hihető segítség nyilvánvaló volt, mert az élőként ábrázolt tüdő segítette az orvosi személyzetet a gép működési paramétereinek a páciens szükségleteinek megfelelő beállításában.

A legfelsőbb bíróság azt is megerősítette, hogy a tüdő élőként ábrázolása folytonos és irányított ember–gép együttműködést tett lehetővé. Konkrétan a bíróság ezt az elemet olyan információként értelmezte, amely irányítja a felhasználót, és amely a felhasználó tevékenységének válaszként változik. Más szavakkal ezt az elemet olyan visszajelzési hurokként kell értelmezni, amelyben a felhasználó tevékenységei visszajutnak az információs képernyőre, ami a felhasználót folytonos irányítással látja el.

A bíróság alátámasztotta megállapításait a T 1802/13 sz. döntésre való utalással, amelyben a fellebbezési tanács megállapította, hogy csupán mutatni az információt olyan módon, amelyet könnyebb megérteni, nem elegendő, ha nincs irányított együttműködés, amely gyakorlatilag támogatja a felhasználót. Hasonlóképpen nem elegendő a T 336/14 sz. döntésre utalni, amelyben statikus adatokat mutatnak be, mert itt is hiányzik a folytonos együtt-

működés az ember és a gép között. Másrészt a bíróság érvként utalt a sebészeti műtét alatt egy orvosi ballonhoz kapcsolt implantátum helyzetének jelzésére, amely a sebészt hihetően segíti az implantátum helyes elhelyezésében (ESZH vizsgálati irányelvei, G rész, II. fejezet, 3.7 bekezdés).

A Szövetségi Szabadalmi Bíróság nyitva hagyta azt a kérdést, hogy a műszaki megoldás javulást eredményezett-e a technika állásához képest, vagy csupán egy változatot jelentett, mert egy egyszerű változó is feltalálói tevékenységen alapulhat.

A fentiek alapján a legfelsőbb bíróság megerősítette a Szövetségi Szabadalmi Bíróság azon megállapítását, hogy a tüdő élőként ábrázolása a lélegeztetőgép képernyőjén műszaki jellemző volt. Ennek következtében leszögezte, hogy a Hamilton szabadalma feltalálói tevékenységen alapult, és ezért indokoltnak minősítette a bitorlás megállapítását, és megerősítette az ideiglenes intézkedést.

A svájci bíróságok megállapításai összhangban vannak az ESZH fellebbezési tanácsainak esetjogával, és megadják azokat a követelményeket, amelyek egy információs képernyőt műszakivá tehetnek az ESZE rendelkezései szerint.

Egyéb hírek

A Dél-koreai Szellemi Tulajdoni Hivatal (KIPO), a Kínai Nemzeti Szellemi Tulajdoni Adminisztráció (CNIPA) és a Japán Szabadalmi Hivatal (JPO) vezetői 2020. decemberben videokonferenciát tartottak, amelyen megállapodtak arról, hogy 2021-ben a 10 ASEAN-ország hivatali vezetőivel fognak tárgyalni az együttműködésről.

A 2020. decemberi találkozó a 20. volt a 2001-ben a három hivatali vezető által elindítottak közül. Az első találkozón abban állapodtak meg, hogy eszmét cserélnek a szabadalmi vizsgálatról és a szabadalmi rendszerek harmonizálásáról. További célkitűzésük volt, hogy megerősítsék a szellemi tulajdon oltalmának szintjét úgy, hogy a bejelentők rövid idő alatt szerezhessenek kellően garantált szellemi tulajdon-jogokat. Ennek eredményeként a három hivatal útján benyújtott szabadalmi bejelentések száma az egész világon benyújtottak számához viszonyítva 20 év alatt mintegy 40%-ról mintegy 60%-ra növekedett. Ugyanabban az időszakban a védjegybejelentések részaránya is gyorsan nőtt, mintegy 10%-ról mintegy 60%-ra. Így a három hivatal valóban a világ legnagyobb szellemi tulajdoni gazdasági hatalmává növekedett.

Az együttműködés 20. évfordulóján a három hivatali elnök meghatározta a következő 10 év együttműködési célkitűzéseit, és egyetértett abban, hogy azokat a következő, 2021. évi összejövetelükön fogják elfogadni:

Először, hárman együtt fognak megküzdeni az új kihívásokkal, így a digitális átalakulással és a COVID-19 világjárvánnyal, és javítani fogják vizsgálati rendszerüket és gyakorlatukat, innovatív technológiát hozva létre és azt védve.

Másodsor, a három hivatal javítani fogja a birtokukban levő szellemi tulajdoni információ hozzáférhetőségét és felhasználását a technológiai fejlődés és az innovatív növekedés érdekében.

Harmadsor, a három hivatal tovább fogja javítani a szellemi tulajdoni együttműködést az ASEAN-országokkal annak érdekében, hogy hozzájáruljanak a köztük és az ASEAN-országok hivatalai közötti rés áthidalásához. Minthogy azonban az ASEAN-országok gyenge szellemi tulajdoni infrastruktúrával rendelkeznek, annak átalakítása komoly erőfeszítést és tekintélyes időt igényel. A három hivatal ezért elhatározta, hogy erősíti az együttműködést az ASEAN-országok szellemi tulajdoni rendszerének átalakításában és megerősítésében.